

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

**ANALÝZA VODÁCKÝCH AKTIVIT NA ÚZEMÍ CHKO LITOVELSKÉ
POMORAVÍ S OHLEDEM NA EKOLOGICKÉ A
ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKTY**

Bakalářská práce

Autor: Zuzana Fojtová

Studijní program: Rekreologie – pedagogika volného času

Vedoucí práce: Mgr. Rudolf Rozsypal

Olomouc 2023

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Zuzana Fojtová

Název práce: Analýza vodáckých aktivit na území CHKO Litovelské Pomoraví

Vedoucí práce: Mgr. Rudolf Rozsypal

Pracoviště: Katedra rekreologie

Rok obhajoby: 2023

Abstrakt:

Hlavním cílem mé práce bylo analyzovat současnou situaci vodáckých aktivit na území CHKO Litovelské Pomoraví s ohledem na ekologické a environmentální aspekty. Dílčími cíli bylo na základě teoretických poznatků charakterizovat CHKO Litovelské Pomoraví a pomocí dotazníkového šetření zjistit, jak se vodáci v CHKO chovají a zda jejich počin není v rozporu s ochranou životního prostředí, a dále zjistit, jaký je jejich názor na řeku Moravu. Závěrečná práce vznikla na základě kontaktování Správy CHKO. Výsledky ukazují, že při provozování vodáckých aktivit v CHKO Litovelské Pomoraví nedochází k zásadnímu porušování ochranných podmínek chráněné krajinné oblasti CHKO Litovelské Pomoraví.

Klíčová slova:

Volný čas, rekreace, vodní turistika, ochrana přírody, ekologie, environmentální aspekty, udržitelný turismus, chráněná krajinná oblast, Litovelské Pomoraví

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Zuzana Fojtová

Title: Analysis of boating activities in the Litovelské Pomoraví Protected Landscape Area with respect to ecological and environmental aspects

Supervisor: Mgr. Rudolf Rozsypal

Department: Department of Recreation and Leisure Studies

Year: 2023

Abstract:

The main aim of my work was to analyze the current situation of water tourism in the territory of the Litovelské Pomoraví Protected Area with respect to ecological and environmental aspects. The sub-goals were to characterize the PLA Litovelské Pomoraví on the basis of theoretical knowledge and to find out, using a questionnaire survey, how boaters behave in the PLA and whether their actions are not in conflict with environmental protection and further find out what their opinion is about the Morava River. The final work was created on the basis of contacting the PLA Administration. The results show that there are no substantial damages to the protected landscape area during water tourism.

Keywords:

Leisure time, recreation, water tourism, protection of the nature, ecology, environmental aspects, sustainable tourism, protected landscape area, Litovelské Pomoraví

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Rudolfa Rozsypala, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 27. června 2023

.....

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Rudolfu Rozsypalovi a Správě CHKO Litovelské Pomoraví za cenné rady, které mi poskytli při zpracování této práce.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	9
2 Přehled poznatků	10
2.1 Volný čas	10
2.2 Rekreace	10
2.3 Vodní turistika	10
2.3.1 Charakteristika vodní turistiky	10
2.3.2 Formy vodní turistiky	10
2.3.3 Historie vodní turistiky	11
2.3.4 Historie vodní turistiky v ČR	11
2.3.5 Vodní turistika jako fenomén dnešní doby	12
2.3.6 Klasifikace vodních terénů	13
2.3.7 Vodácké vybavení	14
2.3.8 Komerční aktivity	14
2.4 Zákon o ochraně přírody	14
2.4.1 Obecná ochrana přírody a krajiny	15
2.4.2 Zvláštní ochrana přírody a krajiny	15
2.4.3 Chráněná krajinná oblast	15
2.5 CHKO Litovelské Pomoraví	16
2.5.1 Zvířectvo	17
2.5.2 Rostlinstvo	17
2.5.3 Řeka Morava	18
2.6 Ekologie	20
2.7 Environmentální aspekty	20
2.8 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	20
3 Cíle	21
3.1 Hlavní cíl	21
3.2 Dílčí cíle	21
3.3 Výzkumné otázky	21
4 Metodika	22

4.1	Výzkumný soubor	22
4.2	Metody sběru dat	22
4.2.1	Rozhovor.....	22
4.2.2	Dotazník.....	22
5.1	Statistické zpracování dat	23
6	Výsledky.....	24
6.1	Rozhovor.....	24
6.2	Dotazník	25
6.2.1	Využití služeb spojených s vodní turistikou v CHKO Litovelské Pomoraví	25
6.2.2	Chování vodáků v CHKO	34
6.2.3	Názor vodáků na řeku Moravu	42
7	Diskuse	45
7.1	Kapitola k první výzkumné otázce	46
7.2	Kapitola k druhé výzkumné otázce	46
7.3	Kapitola ke třetí výzkumné otázce.....	46
8	Závěry	47
9	Souhrn	48
10	Summary	49
11	Referenční seznam	50
12	Přílohy.....	52

1 ÚVOD

Vodní turistika je unikátní fenomén českého cestovního ruchu s dlouholetou tradicí. Lidé stále častěji tráví svůj volný čas aktivně. Řeka Morava se stává hojně navštěvovanou, jelikož dokáže splnit potřeby jak zkušených vodáků, tak i méně zkušených.

Provozování vodáckých aktivit, stejně jako ostatních volnočasových aktivit, by však mělo být vykonáváno s respektem a ohledem na okolní krajinu. Cílem každého z nás by měla být snaha o zachování přírodních podmínek pro ochranu rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás.

Litovelské Pomoraví je podle mého názoru jedno z nejkrásnějších území v České republice. Jelikož se osobně dlouhodobě zabývám tématem udržitelného cestovního ruchu a vodní turistika na řece Moravě nabízí spoustu možností, rozhodla jsem se tato dvě témata spojit ve své závěrečné práci a zjistit, zda vodácké aktivity nejsou v rozporu s ochranou životního prostředí na tomto území.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Volný čas

V literatuře se můžeme setkat s nepřeberným množstvím odborníků, kteří se problematikou volného času zabývali.

Podle Slepíčkové (2005) „lze volný čas definovat jako dobu, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se pouze na základě svého vlastního svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení a nejsou zdrojem trvalých obav či pocitu úzkosti“ (Slepíčková, 2005, str. 13–14).

2.2 Rekreace

„Rekreace je pojmem, označujícím činnosti, které jsou zaměřeny na obnovování vyčerpaných sil a kompenzaci deformativních vlivů vyplývajících z běžných socioprofesionálních rolí člověka, z jednostrannosti práce, nesprávných životních návyků apod., na tvorbu zdraví, rozvoj a zdokonalování ve smyslu fyzickém, psychickém i sociálním a s tím spojenou kultivaci“ (Hodaň, Dohnal, 2005).

2.3 Vodní turistika

2.3.1 Charakteristika vodní turistiky

Korvas a kol. (2007) uvádí, že vodní turistika je volnočasová aktivita, u které dochází k propojení plavby na lodi s pobytem a tábořením v přírodě. Během vodní turistiky dochází k zapojení všech svalových skupin, tedy k rozvoji síly a vytrvalosti. Vedle fyzických schopností vodní turistika rozvíjí také psychickou a fyzickou odolnost, kdy se vodáci musí vypořádat s překážkami na řece, vodním terénem či nepřízní počasí.

2.3.2 Formy vodní turistiky

Bílý a kol. (2001) dělí vodní turistiku z časového hlediska na formu krátkodobou a dlouhodobou. Do krátkodobé formy spadají ty vodácké akce, které netrvají déle jak dva dny. Pro tyto účely jsou často vybírány řeky s optimálním stavem vody. Ten může nastat v období jarního tání sněhu, při mohutných deštích nebo na podzim díky vypouštění rybníků (Bílý a kol., 2001, s.13).

Naproti tomu o dlouhodobé formě vodní turistiky rozumíme ty vodácké akce, které jsou uskutečňovány převážně v období prázdnin a dovolených. Nežádka se jedná o rodinné dovolené. V případě dlouhodobé formy je důležitý správný výběr řeky, vhodný materiál a neposlední řadě naplánování celé akce, tedy program, způsob dopravy nebo stravování (Bílý a kol., 2001, s.13).

2.3.3 Historie vodní turistiky

Člověk si odpradáвна stavěl primitivní plavidla ke zdolávání vodních ploch. Za nejstarší památku je považován stříbrný člun starý přes 6.000 let nalezen v povodí řek Eufkrat a Tigris. Další zmínky pochází z Egypta, byly nalezeny kresby obsahující čluny s pádly (Korvas a kol., 2007).

Na vývoj plavidel měl vliv nejen účel použití, ale také to, odkud plavidla pocházela. Na jižní polokouli bychom narazili zejména na otevřená plavidla. Ta pocházela zejména z oblastí Polynésie, Afriky, Ameriky a Indického oceánu. Tato plavidla můžeme označit za předchůdce dnešních kánoí. Vedle toho na severní polokouli lidé používali plavidla krytá, která bylo možné používat i za přítomnosti velkých vln a silného větru. Tyto plavidla pocházela z Grónska, Sibiře a Aljašky, kde byla využívána eskymáckými kmeny a odkud také pochází výraz „kajak“ (Korvas a kol., 2007).

2.3.4 Historie vodní turistiky v ČR

Vodáctví v České republice se začalo formovat ve druhé polovině 19. století. O rozvoj vodní turistiky v Čechách se zasloužil všestranný sportovec Josef Rossler – Ořovský. Ten v roce 1913 založil Svaz kanoistů Království Českého, dnešní Český svaz kanoistů. Svaz se v roce 1925 stal členem Mezinárodní kanoistické federace. Vedle Rosslera – Ořovského se o rozmach vodní turistiky zasloužili také Klub českých turistů, skautské hnutí a turistické oddíly (Český svaz kanoistů, 2013; Bílý, 2001; Povoda, 2023).

Po vzniku Československa, v rámci rychlého rozvoje vodní turistiky, byly mimo jiné pořádány také první závody, které se nesly v maratonské duchu (Český svaz kanoistů, 2013; Bílý, 2001; Povoda, 2023).

Díky rozvoji skládacích kajaků se vodákům zpřístupnily nové toky, které byly technicky náročnější a zpravidla hůře přístupné, jelikož již nebyli závislí na transportu lodí vozidly s vlekem (Český svaz kanoistů, 2013; Bílý, 2001; Povoda, 2023).

Vodní turistika šla ruku v ruce s trampingu a v dobách normalizace se jednalo o jediné řešení, jak utéct před všudypřítomnou totalitou. Mluvíme o tzv. nové vlně trampingu (Český svaz kanoistů, 2013; Bílý, 2001; Povoda, 2023).

2.3.5 Vodní turistika jako fenomén dnešní doby

V této kapitole jsem zpracovávala článek Českého rozhlasu „České řeky jsou přeplněné, ale pravá vodní turistika vymírá, myslí si Svoboda z Českého svazu kanoistů“. Miloslav Svoboda, učitel vodní turistiky z Českého svazu kanoistiky, v něm popisuje dnešní podobu vodní turistiky na českých řekách.

Stavění vlastních lodí, znalost krajiny, poznávání kultury vodáctví a navazování nových přátelství, tak pohlíží na smysl vodní turistiky Miloslav Svoboda z Českého svazu kanoistiky. Z jeho slov je však patrné, že o budoucnost vodáctví má jisté obavy. „Nebezpečí už není fyzické, které by hrozilo lidem, protože v řekách není dost vody. Nebezpečí spočívá v tom, že se vytrácí smysl vodní turistiky. To kamarádství a všechno, co vodní turistika obsahovala.“ (Svoboda, izozhlas.cz, 2018).

Své tvrzení podkládá poukázáním na bezohlednost lidí, plavících se po řece, a na množství odpadu, jako jsou například plechovky od piva volně pohozené v blízkosti hlavních českých toků.

Samotné požívání alkoholických nápojů je dle Svobody zdrojem vzniku možného nebezpečí. „Pokud se už teď kolem vody dějí věci, které se nám nelíbí, a lidi nesmějí pít, tak já si nemyslím, že se to zlepší tím, že jim povolíme v omezené míře pít. Pro mě není žádná oběť. Když jedu autem nepít, a pak když dojedu, tak si to pivo dám.“ (Svoboda, irozhlas.cz 2018). Hlavním rizikem pro něj však přetrvává pozbytí vodáckého ducha.

Z pohledu učitele kanoistiky se z některých vybraných toků stává, jak sám uvádí, Matějská pouť v jiné podobě. Zmiňuje se tak konkrétně v souvislosti s řekou Vltavou, jejíž splavnost se díky „solárním“ vodákům výrazně zhoršuje. Solární neboli letní vodáci jsou však problémem valné většiny českých i zahraničních řek. Lze najít i výjimky, mezi které Svoboda uvádí například méně frekventované řeky jako Otava nebo Jizera.

Problémem sjíždění řek v letních měsících je, mimo frekventovanost, nedostatek vody na určitých tocích. Uvedeným příkladem je Berounka, která je sjížděna jen s obtížemi. Jednoduchým řešením je jezdit na jaře. „Český vodák jezdí na jaře, kdy je v Čechách voda. Když taje sníh tak pojedu Kamenici, Mumlavu, Jizeru, horní Labe – tam je voda.“ (Svoboda, irozhlas.cz , 2018). Sjíždění řek v jarních měsících je však jen pro ty, kteří mají k vodě vztah. Důvodem je nepříjemné počasí, které může nastat. Dnešní vodáci již dle jeho slov „neumějí překonávat žádné nepříjemnosti“ (Svoboda, irozhlas.cz, 2018). Naštěstí i solární vodáci si přijdou na své, jelikož jak

připouští sám Svoboda, tak upouštění vody z přehrad a rybníků prodlužuje vodáckou sezónu alespoň ke konci srpna, kdy stále teče Lipno, a na začátku září je situace díky vodě z potoků obdobná i na jiných tocích (https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/kanoistika-voda-vodaci_1807101235_per).

2.3.6 Klasifikace vodních terénů

Ačkoliv ve světě je rozšířeno několik klasifikací, k určení obtížnosti vodních toků v České republice se používá tzv. alpské hodnocení řek. Zejména ve starších zdrojích se můžeme setkat s trojím značením klidných až mírně tekoucích řek, kdy ZWA značilo stojatou vodu, ZWB klidnou a ZWC vodu mírně proudící. V dnešní době již pro tyto tři stupně používá jednotné označení ZW. Divoké řeky jsou podle alpského hodnocení značeny zkratkou WW. Ty jsou navíc ještě označeny římskými číslicemi I-VI, kdy WW I značí nejlehčí tok a WW IV zase ten nejtěžší. Je třeba mít na paměti, že obtížnost toku se může vlivem spádu a průtoku měnit (Raft.cz, 2023).

Následná tabulka č. 1 popisuje jednotlivé úrovně obtížnosti.

Tabulka

1

Klasifikace obtížnosti řek

Stupeň obtížnosti	Charakter toku
ZW	Klidný, mírně proudící tok bez překážek a peřejí.
WW I	Lehký tok s občasnými peřejemi.
WW II	Řeka s peřejemi a vlnami, dobře čitelné a viditelné; úzké toky s rychlejším proudem a občasnými návaly proudu na břeh a s možností překážek dobře viditelných.
WW III	Těžký tok s nepravidelnými vlnami a občasným válcem, někdy zablokované, nečekané překážky; u úzkých toků nepřehledná místa s peřejemi v meandrech s náhlými překážkami.
WW IV	Velmi těžký tok s velkými peřejemi, válce, silná rozhraní, návaly vody, zablokované s úzkými průjezdy a stupni.
WW V	Extrémně těžký tok, velmi zablokované a nepřehledné, neustálé peřeje s málo místy na zastavení, vysoké kaskády a stupně, rychlý proud.
WW VI	Hranice sjízdnosti, kdy tok může být sjízdný v kombinaci s vhodným stavem vody a dalšími podmínkami.

(Raft.cz, 2023)

2.3.7 Vodácké vybavení

Vodáci by neměli zapomínat na vhodné vybavení, které je základem bezpečné plavby. Vybavení můžeme rozdělit na výzbroj a výstroj. Do výzbroje řadíme loď, pádlo a předměty, které nám v případě nouze mohou zachránit život. Mezi tyto předměty bezpochyby patří lana, házečí pytlík s lanem - tzv. házečka, karabiny, nůž a další záchranné prostředky. Výzbrojí pak rozumíme vhodné oblečení a obuv, plovací vestu a helmu (Štemprok, 1983).

2.3.8 Komerční aktivity

K výkonu průvodcovské činnosti sportovní, která se zaměřuje mimo jiné na vodní turistiku, je potřeba živnostenský list. Jelikož se jedná o živnost vázanou, k získání živnostenského listu je podle zákona č. 209/2011 Sb. potřeba splnit alespoň jednu z následujících podmínek.

- předložení diplomu a vysvědčení o absolvování vysoké, nebo vyšší odborné školy s uvedením specializace
- předložení dokladů vydaných institucemi akreditovanými MŠMT ČR nebo jiným ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována (např. osvědčení vystavené Fakultou tělesné Výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze)
- ukončené středoškolské vzdělání a tři roky praxe v průvodcovské činnosti
- předložení dokladů o úspěšném absolvování kurzu u akreditované společnosti

Při nesplnění alespoň jedné z výše uvedených podmínek nelze získat příslušnou kvalifikaci a je tím pádem nemožné tomto oboru podnikat nebo být zaměstnán (Ptáček, 2015).

2.4 Zákon o ochraně přírody

Účelem zákona č. 114/1992 Sb. je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství 1c) v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry.

Podle stávající legislativy rozlišujeme „obecnou ochranu přírody“ a „zvláštní ochranu přírody“.

2.4.1 Obecná ochrana přírody a krajiny

Obecná ochrana přírody a krajiny se zabývá ochranou krajiny, rozmanitosti druhů, přírodními hodnotami a estetickými kvalitami přírody. Vedle toho představuje taky ochranu a šetrné využívání přírodních zdrojů. Obecná ochrana poskytuje zákonnou ochranu celému území České republiky. Dělí se na tři úrovně, na obecnou ochranu krajiny, druhů a ochranu neživé přírody a krajiny (mzp.cz).

2.4.2 Zvláštní ochrana přírody a krajiny

Zvláštní ochrana přírody a krajiny představuje jeden z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody a krajiny. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny vymezuje šest kategorií zvláště chráněných území, jako významného nástroje ochrany území. Jsou jimi: národní parky (NP), chráněné krajinné oblasti (CHKO), národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP). Cílem ochrany bývá nejčastěji udržení nebo zlepšení dochovaného stavu území nebo ponechání území, či jeho části, samovolnému vývoji (mzp.cz).

2.4.3 Chráněná krajinná oblast

CHKO je dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů s hojným zastoupením dřevin, případně s dochovanými památkami historického osídlení.

Níže jsou popsány základní ochranné podmínky chráněných krajinných oblastí dle zákona o ochraně přírody a krajiny:

(1) Na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno

- a) zneškodňovat odpady mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,
- b) tábořit a rozdělávat ohně mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody,
- c) vjíždět a setrávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vjezdu a setrvávání vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu a zdravotní a veterinární službu,
- d) povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování nepůvodních druhů rostlin a živočichů a cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře,
- e) používat otrávených návnad při výkonu práva myslivosti,

- f) stavět nové dálnice, sídelní útvary a plavební kanály,
- g) pořádat automobilové a motocyklové soutěže,
- h) provádět chemický posyp cest,
- i) měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany chráněné krajinné oblasti.

(2) Na území první zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno

- a) umísťovat a povolovat nové stavby,
- b) povolovat a měnit využití území,
- c) měnit současnou skladbu a plochy kultur, nevyplývá-li změna z plánu péče o chráněnou krajinnou oblast,
- d) hnojit pozemky, používat kejdu, silážní šťávy a ostatní tekuté odpady,
- e) těžit nerosty a humolity.

(3) Na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno

- a) hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu,
- b) zavádět intenzivní chovy zvířete, například obory, farmové chovy, bažantnice,
- c) pořádat soutěže na jízdách kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody (mzp.cz).

2.5 CHKO Litovelské Pomoraví

„CHKO Litovelské Pomoraví se rozkládá na ploše 96 km². Zaujímá úzký 3–8 km široký pruh lužních lesů a luk kolem řeky Moravy mezi městy Olomouc a Mohelnice. Ve středu CHKO leží starobylé královské město Litovel, které propůjčilo chráněné oblasti své jméno. Celé území CHKO leží v Olomouckém kraji, v bývalých okresech Olomouc a Šumperk. Posláním CHKO je trvale zajišťovat zvýšenou ochranu a ekologicky šetrné obhospodařování krajiny údolní nivy řeky Moravy s mimořádně vysokým soustředěním přírodních hodnot“ (AOPK ČR).

Vnitrozemská říční delta v CHKO Litovelské Pomoraví je fascinujícím přírodním jevem, kdy se řeka Morava přirozeně větví a vytváří boční ramena. Tento plynulý proces dává vzniknout různorodým ekosystémům s vysokou biodiverzitou. V této deltě se nachází mnoho vzácných druhů rostlin a živočichů, které se dokázaly přizpůsobit specifickým podmínkám tohoto prostředí (AOPK ČR).

Vymezení území CHKO Litovelské Pomoraví

(AOPK ČR, 2010)

2.5.1 Zvířectvo

Typickými zástupci živočišné říše jsou pro CHKO Litovelské Pomoraví především obyvatelé vodních ploch, periodických a stálých tůní, mokřích luk a lužních lesů. Živočichové na tomto území jsou silně ovlivňováni intenzivním užíváním krajiny za účelem zemědělství. V této oblasti můžeme najít bohaté zastoupení vzácných druhů živočichů, ať už se jedná o bezobratlé živočichy, ryby, obojživelníky a plazy, ptáky či savce. Za zmínku stojí bohatá populace jasoně dymnivkového, který v Čechách prakticky vyhynul a vyskytuje se pouze na Moravě. Mezi lety 1991–1992 a v roce 1996 byl na tomto území v rámci repatriačního programu vysazen bobr evropský (AOPK ČR).

Výskytem některých vzácných druhů ptáku, kterými jsou kulík říční a písík obecný, je během roku ovlivněna právě splavnost řeky Moravy (Raft.cz, 2023).

2.5.2 Rostlinstvo

Na tomto území se vyskytují především mokřadní biotopy. Můžeme narazit jak na přirozené mokřady vzniklé díky neregulovaným vodním tokům, tak na mokřady druhotné. Ty jsou následkem lidské činnosti a vznikly jako nezáměrný vedlejší produkt. Jedná se o „bývalé materiálové jámy při náspu železniční trati Olomouc–Praha, jezera po těžbě šterkopísku apod“ (casopis.ochranaprirody.cz).

Vedle toho jsou zde záměrně budovány a obnovovány tůně a periodická či trvale průtočná ramena. Na těchto stanovištích můžeme narazit na řadu ohrožených rostlin. Patří mezi ně například žebratka bahenní (*Hottonia palustris*), bublinatka jižní (*Utricularia australis*), voďanka žabí (*Hydrocharis morsus-ranae*) a další (casopis.ochranaprirody.cz).

2.5.3 Řeka Morava

Řeka Morava, pramenící pod vrcholem Kralického Sněžníku ve výšce 1370 m. n. m., je se svou délkou 353 km a plochou povodí největší řekou Moravy a třetí největší řekou v ČR. Téměř 80 %, tedy 284 km z celkové délky řeky protéká našim územím, poté protéká hranicí mezi Rakouskem a Slovenskem až po ústí do Dunaje (Kilometraze.cz, 2021, Raft.cz, 2023).

Sjízdnost jednotlivých úseků Moravy se během roku mění. Úsek z Velké Moravy do Hanušovic bývá obvykle sjízdný v období jarního tání sněhu nebo při vydatných deštích, jedná se totiž od horský, divoký potok. V úseku od Hanušovic po Postřelmov se díky několika přítokům rozšiřuje, a i přes vyšší spád a peřejnaté úseky, ztrácí na dravosti. Tento úsek by měl být sjízdný již při mírně zvýšené hladině řeky. V Úseku od Postřelmova po Olomouc je řeka, včetně Malé vody a Mlýnského náhonu, sjízdná celoročně. Výjimkou může být déletrvajícím období sucha. Od Olomouce je řeka téměř celoročně, jelikož hladina vody v tomto úseku většinou neklesá pod minimální stav, v tomto případě pod 70 cm (Kilometraze.cz, 2021, Raft.cz, 2023).

Jelikož řeka mezi městy Mohelnice a Olomouc protéká územím CHKO Litovelské Pomoraví, platí zde od roku 2011, v období od 1.4. do 31.7., zákaz splouvat hlavní tok řeky Moravy mezi Litovlí a jezem Hynkov. Důvodem je ochrana vzácných druhů živočichů žijících na štěrkopískových náplavech. K plavbě je proto potřeba využít Malou vodu. Mimo toto období je uzavřen pouze úsek hlavního toku pod Hynkovským jezem až po ústí Cholinky (AOPK ČR, 2023, Raft.cz, 2023).

V obrázku č. 2 je znázorněná mapa řeky Moravy určena pro vodáky, která slouží k lepší orientaci na řece. Mimo to obsahuje informace s možností splouvání za výše zmíněných podmínek.

Obrázek 2

Řeka Morava v Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví

ŘEKA MORAVA

v Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví

Řeka Morava vytváří na území Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví unikátní říční síť, zvanou vnitrozemská říční delta. Její nejcennější úseky, téměř nedotčené technickými zásahy, se vyznačují velkou proměnlivostí říčního koryta, tůněmi, brody, ostrovy, štěrkovými lavicemi a značným množstvím naplaveného dřeva. To vše je předpokladem bohatého osídlení nejrůznějšími druhy živočichů.

Některé druhy živočichů žijí u řeky a téměř se s nimi nesetkáme, jiným můžeme, byť nevědomky, způsobit vážné problémy. Například při přetahování lodí a chodsnadno přehlédnout a zašládrobná mláďata vzácných druhů ptáků. I samotná přítomnost lidí v korytě toku a na jeho březích ruší ptáky při toku, sezení na vejcích a ochraně mláďat. Opuštěná vejce či mláďata pak mohou uhnout dříve, než se k nim vryšeni rodiče vrátí. Aby k tomu nedocházelo, je nutné alespoň na období hnízdění vyloučit vodáctví na hlavním toku Moravy v Národní přírodní rezervaci (NPR) Ramena řeky Moravy, a to od 1. dubna do 31. července (v úseku z Litovle do Hynkova lze v tomto období plout po toku Malé Vody). Věříme, že toto omezení prospěje živočichům, kteří jsou zde doma.

Děkujeme za vaše pochopení.

1 Most u Mohebnice
Přesahujete na území Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví. Místo příjezdu motorovým vozidlem.

2 Jez Moravčičany
Přesahujete loď po pravém břehu (je zde tábořiště). Že stopně mohou vyvolat bezpečnostní problémy.

3 Jez Nové Mlýny
Přesahujete loď po pravém břehu. K jezu není povolen příjezd motorových vozidel a není zde vyhrazeno tábořiště. Pluďte ještě 400 m a u levého břehu v osadě Nové Mlýny se nachází tábořiště s možností příjezdu motorových vozidel. V jeho sousedství se nachází restaurace.

4 Jez Rimice
Přesahujete loď po levém břehu. K jezu Rimice není povolen příjezd motorových vozidel a není zde vyhrazeno tábořiště.

5 Most u Mladce
Vplováte do úseku se zvýšeným množstvím naplaveného dřeva v řece, některé kmeny, zejména u vnějších (středních) břehů meandrů jsou ukovány lany. Dbejte prosím zvýšené opatrnosti. Nevstupujte na náplavy, mohou zde hrozit vážné ohrohy ptáků. K mostu na silnici Mladec - Nové Zámky můžete přivázat loď motorovým vozidlem.

6 Jez Litovel
Delší úsek je vyznačen vodácké cestou po elektrizačním náhonu (loď přenesáte z hlavního toku na elektrizační náhon na pravém břehu). V období od 1. srpna do 31. března můžete pokračovat po hlavním toku (loď přenesáte na levém břehu). Za určitých průtoků (informace o průtocích napp, na <http://hydro.chmi.cz>) zvažte splouvání hlavním toku řeky Moravy, nevyhnete se častému brodění a přenesení lodí.

7 Litovel - vodácké tábořiště
Zde můžete přenocovat, dovězt loď motorovým vozidlem, občerstvit se, případně navštívit místo Litovel - "Handicapek Benátek". V případě pokračování plavby Litovelským Pomoravím, pluďte po elektrizačním náhonu až k autobusovému nádraží a oddal přenesení loď na Malou Vodu k ulici Palackého (trasa přenosu je dlouhá cca 800 m). O možnosti převozu lodí přes Litovel se můžete informovat ve zveřejněné tabulce.

1 Litovel - Malá Voda
Zde se nachází na Malou Vodu, můžete sem přivést motorovým vozidlem.

2 Jez Šargoun
Loď přenesáte po pravém břehu. Pod jezem Šargoun vplouváte do Národní přírodní rezervace Ramena řeky Moravy.

3 Odehňovací rameno Bahenka
Pluďte rovně po Malé Vodě. Zákaz odbočení vlevo na odehňovací rameno Bahenka.

4 Elektrárna Blížec
Kolem elektrárny přenesáte loď po pravém břehu (délka cca 200 m). Nedaleko místa nástupu je restaurace a rovněž místo příjezdu motorovým vozidlem.

5 Jez Lhotka nad Moravou
Nepokračujte rovně po Malé Vodě, narazíte byste na neprůchodný objekt bývalé elektrárny ve Lhotce nad Moravou. Loď přenesete po levém břehu na tzv. Svodnici pod jezem. Svodnice asi po dvou kilometrech ústí zpět do Malé Vody. Ve Svodnici budete přelovovat větší množství naplaveného dřeva při nižším stavu vody. Proto prosím sjížděte tento úsek se zvýšenou opatrností. Nedaleko (cca 800 m) je písečná Nálka, kde se dá koupat.

1 Líčka na Doubravce
Ve vzdálenosti cca 1,5 km od tohoto místa vplouváte na území Národní přírodní rezervace Ramena řeky Moravy. Očekávejte zvýšené množství naplaveného dřeva v korytě řeky. Dbejte prosím zvýšené opatrnosti.

2 Most u Střene
K formátu místa můžete přivést loď motorovým vozidlem a v období od 1. srpna do 31. března lze splouvat hlavní tok řeky Moravy až po jez Hynkov. Proplováte NPR Ramena řeky Moravy.

1 Jez Hynkov
Od jezu Hynkov pokračujete vpravo po Mlýnském potoce, přikloňte místní "pěti" pod mostem a po pár metrech buďte odbočte vpravo na odjezd od mlýna v Hynkově nebo pluďte rovně po Mlýnském potoce až do Olomouce. Pokud se zastavíte v Hynkově, je zde možnost občerstvení a před mlýnem rovněž parkování motorového vozidla. Pod jezem Hynkov je plavba po hlavním toku řeky Moravy zakázána. Rovněž příjezd motorových vozidel k jezu Hynkov a táboření u tohoto jezu není povoleno.

2 Elektrárna Horka nad Moravou
Nezabývejte se v blízkosti malé vodní elektrárny. Vstup a nástup je na pravém břehu. Je zde možné příjezd motorovým vozidlem.

3 Jez Chomouť
Loď přenesáte po pravém břehu, k nástupu a výstupu na břeh využijte kamenné schůdky u jezu.

4 Jez Řepín
Vystupujete na pravém břehu nad mostem, přepěte most a loď přenesáte po levém břehu až pod jez Řepín.

V Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví pluďte po vyznačené vodácké cestě na vlastní nebezpečí! Dbejte zvýšené opatrnosti, hlavně v úsecích, kde je naplavené dřevo. Zvolte trasu s ohledem na své vodácké zkušenosti. Rodinám s dětmi a méně zdatným vodákům doporučujeme ke splouvání spíše Malou Vodu a Mlýnský potok, případně hlavní tok Moravy od Mohebnice po most na silnici Mladec - Nové Zámky. Kolem nebezpečných míst - jezů a objektů malých vodních elektráren, přenesáte loď v doporučených místech, nekoupajte se a neskačte do vody v blízkosti těchto objektů.

Dodržujte prosím při splouvání řek v Litovelském Pomoraví následující pravidla:

- Splouvejte třeše, abyste neušlíli živočichy v okolí řeky. Odpadky neodhazujte do řeky a na břehy.
- Nevstupujte na štěrkovité náplavy, nenechte pobíhat psy po náplavách.
- Pro vaši bezpečnost i ochranu břehů vystupujte a nastupujte z lodí na místech k tomu doporučených.
- Respektujte zákaz plavby po vodních tocích, kde není vyznačená vodácká cesta.
- Táboření a rozdělávání ohňů je povoleno pouze na vyhrazených, v terénu vyznačených místech.

(Správa CHKO Litovelské Pomoraví a Krajské středisko Olomoucko, 2012)

2.6 Ekologie

Podle výkladového slovníku Ministerstva životního prostředí je ekologie „věda zabývající se vzájemnými vztahy mezi živými organismy navzájem a prostředím v němž žijí. Původ slova vychází stejně jako slovo ekonomie z řeckého výrazu *oikos* označující dům, obydlí, okolí. Do literatury zavedl pojem ekologie v r. 1866 německý zoolog Haeckel, který svými pokusy prokázal, že změna prostředí vyvolá změny v něm žijícím organismu. V roce 1910 byla pak ekologie uznána jako vědní obor patřící do biologických věd“ (Remtová, 2009, s. 15).

Podle Novotné (2001) je ekologie „věda zkoumající vztahy organismů k vnějšímu prostředí a vztahy organismů navzájem (včetně člověka). Patří mezi základní biologické disciplíny a zároveň je vědou interdisciplinární. Poskytuje teoretický základ všem aktivitám vedoucím k ochraně životního prostředí“ (Novotná 2001, 67).

2.7 Environmentální aspekty

Jedná se o „vybrané mezinárodně srovnatelné základní ukazatele kvality životního prostředí, které poskytnou (podobně jako ukazatele ekonomické o stavu hospodářství) obraz o stavu složek životního prostředí a jeho znečištění či degradaci (ovzduší, voda, půda, horninové prostředí, chráněná území atd.) v té které zemi (regionu, společenství atd.)“ (Novotná a kol. 2001).

2.8 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

„Udržitelný rozvoj cestovního ruchu lze definovat jako takový, který zabezpečuje zajištění současných a budoucích potřeb účastníků cestovního ruchu, a přitom pomáhá rozvoji území. S přihlédnutím k šetrnému využívání přírodních a kulturních hodnot vede k dlouhodobé prosperitě dané oblasti. Základní cíle pro udržitelný cestovní ruch udává Globální etický kodex cestovního ruchu Mezinárodní organizace OSN pro cestovní ruch (UNWTO)“ (<https://www.eden-czechtourism.cz/udrzitelny-cestovni-ruch/>).

V České republice se problematikou udržitelného cestovního ruchu dlouhodobě zabývá Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Vláda ČR dne 19.7.2021 za účelem rozvoje cestovního ruchu v ČR schválila dokument „Strategie rozvoje cestovního ruchu České republiky 2021-2030“ (MMR, 2021).

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Cílem práce bylo analyzovat současnou situaci vodáckých aktivit na území CHKO Litovelské Pomoraví s ohledem na ekologické a environmentální aspekty.

3.2 Dílčí cíle

- 1) Na základě teoretických poznatků charakterizovat CHKO Litovelské Pomoraví
- 2) Pomocí dotazníkového šetření zjistit, jak se vodáci v CHKO chovají a zda jejich počínání není v rozporu s ochranou životního prostředí.
- 3) Dalším cílem bylo zjistit, jaký je jejich názor na řeku Moravu a zda by uvítali nějaké změny.

3.3 Výzkumné otázky

- 1) Využívají vodáci služeb spojených s vodní turistikou? Pokud ano, která zařízení za tímto účelem navštěvují? Jsou tím myšlena ubytovací a stravovací služby, a o výpůjční služby.
- 2) Jsou obeznámeni s pravidly chování v CHKO a dodržují tyto pravidla?
- 3) Jaký mají vodáci názor na řeku Moravu?

4 METODIKA

4.1 Výzkumný soubor

Zapojení v dotazníkovém šetření se vzorkem 100 respondentů bylo zcela dobrovolné. Účastníci nebyli limitováni věkem, pohlavím ani dosaženým vzděláním.

4.2 Metody sběru dat

Při sběru dat jsem využila kvantitativních metod, tedy rozhovoru a dotazníku.

4.2.1 Rozhovor

Ještě před začátkem psaní své závěrečné práce jsem kontaktovala Správu CHKO Litovelské Pomoraví. Ta se zajímala o aktuální situaci na území CHKO, díky čemuž jsem získala podklady ke své závěrečné práci.

Metodu rozhovoru jsem zvolila také v případě provozovatelů výše zmíněných služeb.

4.2.2 Dotazník

5 Sběr dat byl proveden kvantitativní metodou pomocí online dotazníku, který byl vytvořen na platformě Google Forms. Dotazník jsem sdílela na facebookových skupinách „vodáci“, „Vodácká komunita – Vodáci sobě“, „Milujeme Olomouc“ a „Výlety Olomouc“. Dále jsem se souhlasem provozovatelů v jednotlivých kempech, tábořištích a půjčovnách umístila QR kód s odkazem na dotazník a v poslední řadě jsem navázala osobní kontakt s vodáky během jejich putování Litovelským Pomoravím.

Ačkoliv je řeka podle Vodácké navigace sjízdná už od Hanušovic, území CHKO Litovelské Pomoraví, kterým řeka Morava protéká, je ohraničeno městy Mohelnice a Olomouc. Z tohoto důvodu jsem se zaměřila na vodáky, kteří svou plavbu absolvovali právě v tomto úseku. Stejně tak výzkumné otázky směřují k tomuto území.

Respondenti byli s cílem dotazníkového šetření seznámeni v úvodním textu dotazníku. Mimo jiné zde zazněla informace, že šetření vzniká na základě kontaktu se Správou CHKO Litovelské Pomoraví

5.1 Statistické zpracování dat

Vyhodnocení dotazníku proběhlo pomocí statické analýzy a výsledky šetření byly zaznamenány do grafů.

6 VÝSLEDKY

6.1 Rozhovor

V rámci rozhovoru jsem oslovila majitele a provozní následujících zařízení: Kemp Sport Relax Bagr, Kemp Stodola, Kemp s půjčovnou IN LIFE Litovel, tábořiště a půjčovnu lodí Pádlo Morava, půjčovnu PKLODE a půjčovnu Rafting Morava.

Oslovení se většinou shodli, že zájem o vodní turistiku roste. Často to přisuzují přeplnění ostatních českých řek, mezi které patří například Vltava. Vodáci se podle jejich slov, až na výjimky, chovají zodpovědně a provozovatelé tak nenarazí na větší problémy, které by byly spojeny s rušením nočního klidu, znečištěním kempů a tábořišť apod.

Co se odpadků na řece týče, občas nějaké přinese velká voda, ale obecně zaznamenávají spíše pokles. I oni sami, snahu odpadky sbírat v rámci údržby koryta.

V rámci provozování zařízení se většina snaží alespoň částečně o udržitelný rozvoj. Ve všech podnicích nalezneme úsporné žárovky a sprchy na žetony, jsou-li součástí zařízení. Tyto kroky vedou k výrazné úspoře energie a vody. Velká část výše uvedených také vyměnila jednorázové obaly za ty znovu použitelné.

Z výsledků můžeme usoudit, že kemp IN LIFE v Litovli je vodáky nejvíce navštěvovaným zařízením. V rámci stravovacích služeb, které kemp nabízí, nakupuje potraviny mimo jiné u lokálních dodavatelů. Jedná se zejména o masné výrobky z Jatky Vlček z Bílé Lhoty, Jídlo Markýz a pečivo z místního pekařství. Kemp v budoucnu plánuje také instalaci zařízení pro výrobu energií z obnovitelných zdrojů.

Víše zmínění si jsou vědomi významnosti CHKO Litovelské Pomoraví a v souladu s přírodou na řece provádí údržbu jen do takové míry, jakou jim povolí Správa CHKO. Ocenili by větší zapojení Správy CHKO a Povodí Moravy do samotné údržby s ohledem na bezpečnost vodáků. Jedná se zejména o včasné prořezávání spadlých stromů, čištění koryta od naplavenin a odklizení uhynulé zvěře. A nakonec by uvítali, stejně jako samotní vodáci, vodácky přívětivější nástupní a výstupní místa, která jsou z jejich pohledu nedostatečná, mnohdy až nebezpečná.

6.2 Dotazník

Dotazník vyplnilo 100 respondentů. Dotazník byl k dispozici ve vybraných facebookových skupinách a ve vybraných vodáckých zařízeních ve formě QR kódu. Dotazníkové šetření se zaměřovalo na vodáky sjíždějící úsek řeky Moravy, který je součástí CHKO Litovelské Pomoraví. Dotazník je k vidění v příloze 1.

6.2.1 Využití služeb spojených s vodní turistikou v CHKO Litovelské Pomoraví

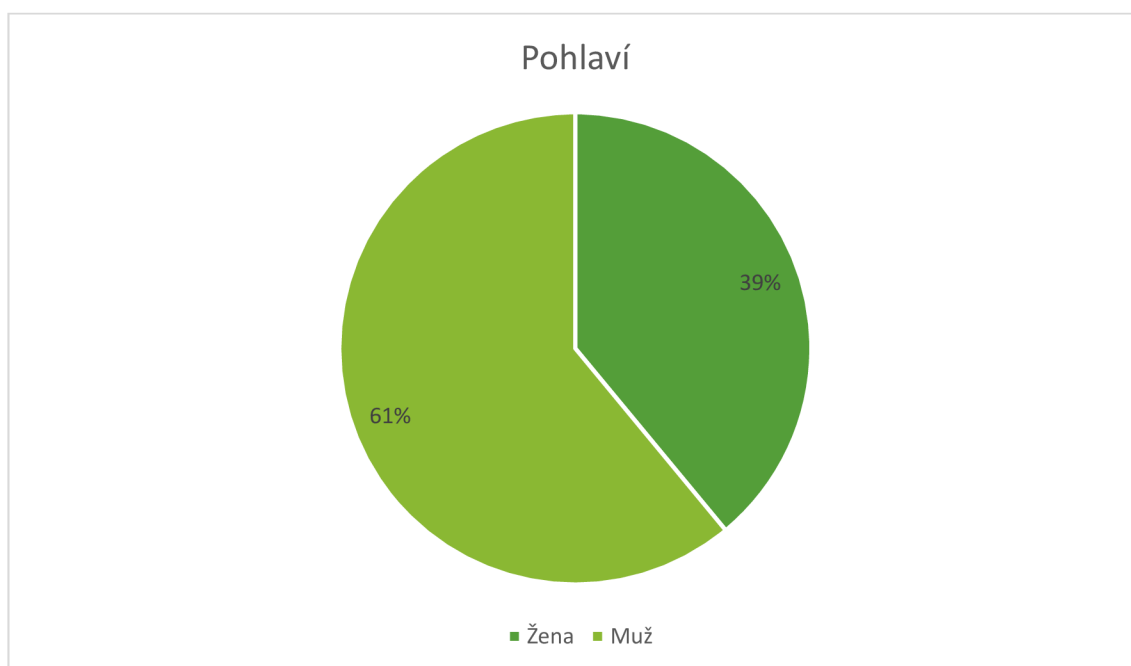
Cílem následujících 11 otázek bylo zjistit, zda a případně které služby zaměřené na vodáky využívají.

Otázka č. 1: Pohlaví

Z celkového počtu 100 respondentů bylo celkem 39 žen a 61 mužů.

Obrázek 3

Pohlaví respondentů

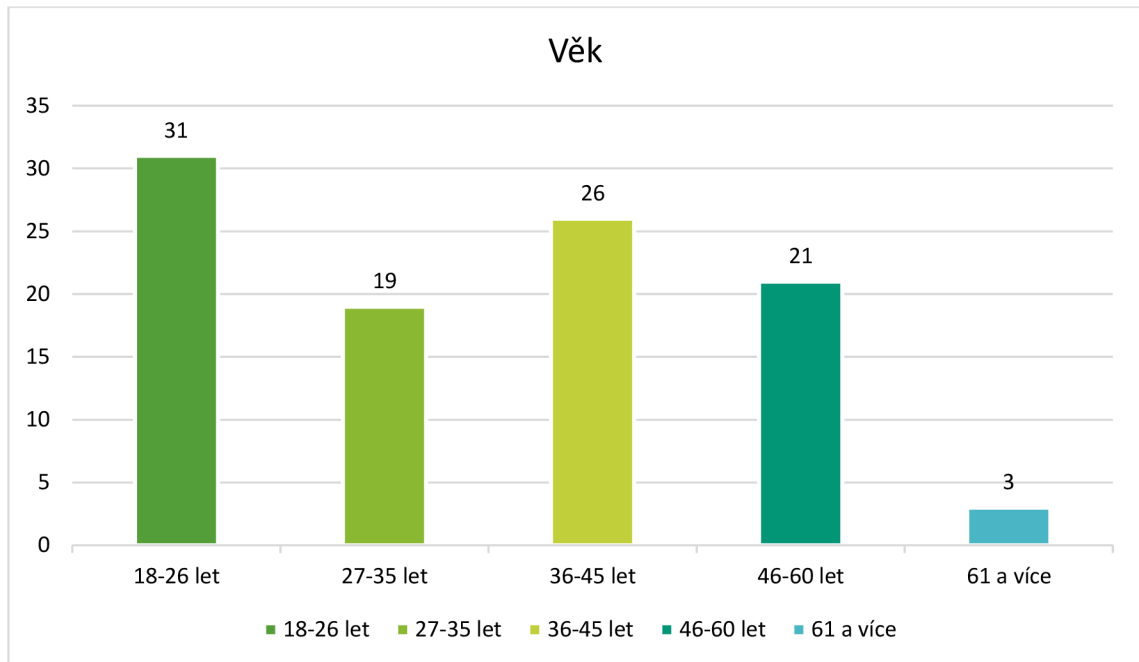

Otázka č. 2: Věk

Nejpočetnější zastoupení tvořila věková skupina ve věku 18-26 let, a to v počtu 31 lidí. Druhou nejsilnější věkovou skupinou byli lidé ve věku 36-45 let, s počtem 26 lidí. 21 účastníků šetření bylo ve věku 46-60 let. Ne o moc menší věkové zastoupení měli lidé ve věku 27-35 let, těch se zúčastnilo 19. Nejmenší věkovou skupinou byli lidé ve věku 61 a více let.

Obrázek 4

Věk respondentů

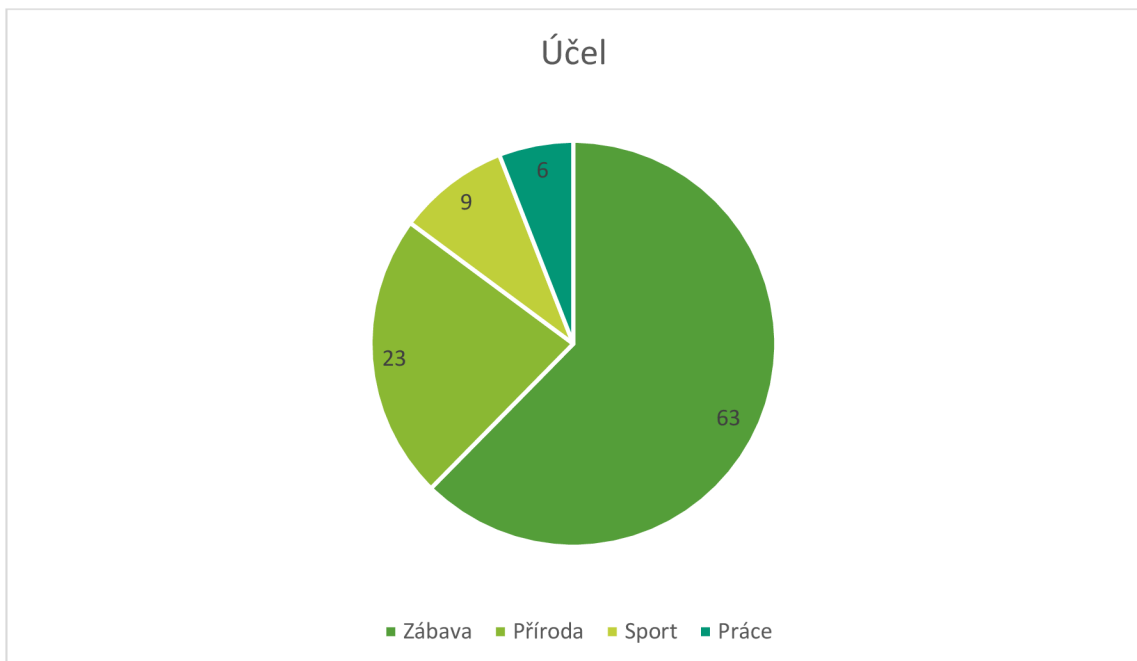

Otázka č. 3: Za jakým účelem nejčastěji jezdíte na vodu?

Z odpovědí jasně plyne, že respondenti jezdí nejčastěji za účelem zábavy. Tuto odpověď zvolilo 63 lidí. Druhou nejčastější odpovědí byla příroda. Zde odpovědělo 23 lidí. Za účelem sportování vyráží nejčastěji 9 respondentů tohoto šetření. Našli se i tací, kteří za účel plavby označili pracovní povinnosti. Takto odpovědělo 6 respondentů.

Obrázek 5

Účel plavby

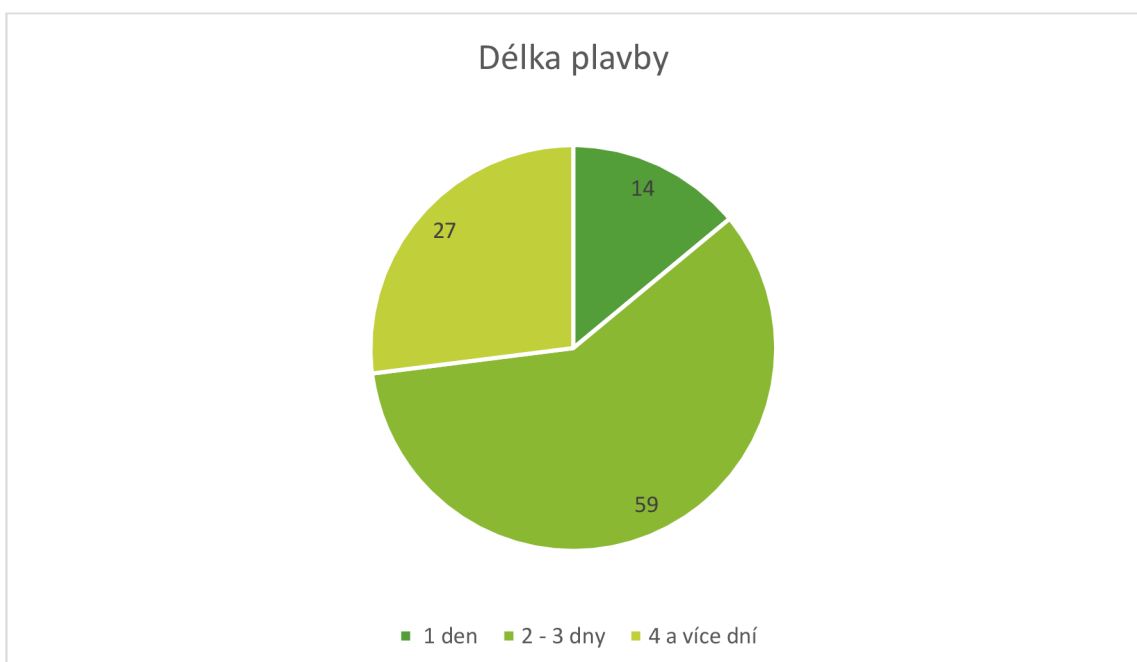

Otázka č. 4: Na kolik dní nejčastěji jezdíte?

Podle odpovědí jezdí nejvíce respondentů na 2 až 3 dny. 27 dotázaných pak jezdí na více jak 4 dny a na 1 den vyjíždí pouze 14 dotázaných.

Obrázek 6

Délka plavby

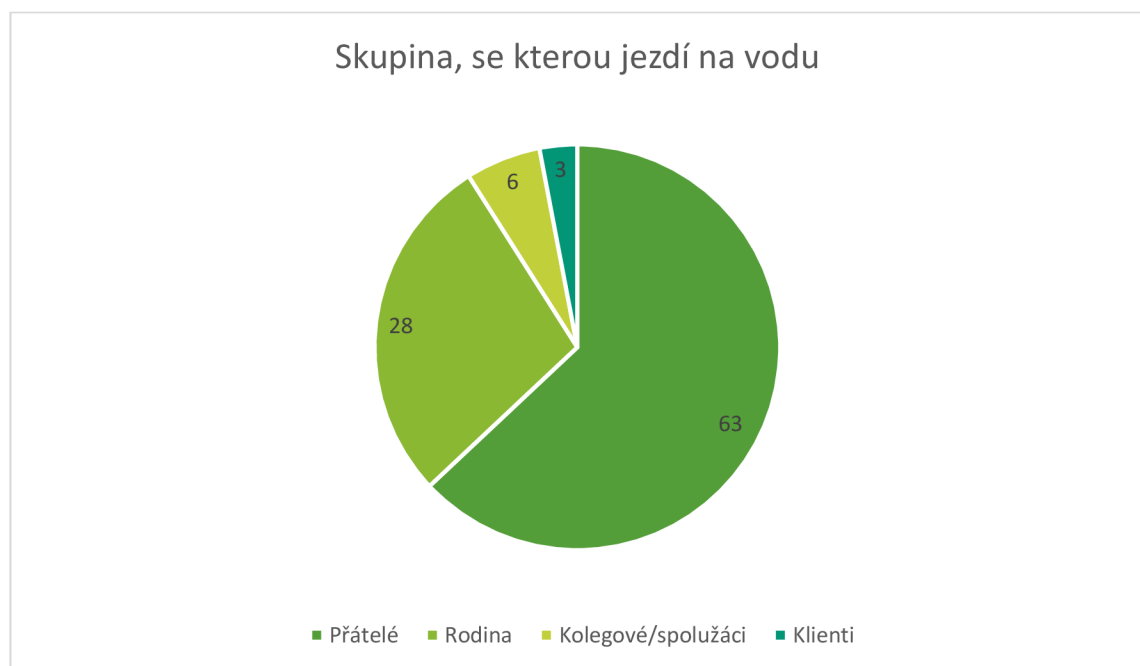

Otázka č. 5: S kým nejčastěji jezdíte?

Nadpoloviční většina, 63 dotazovaných, odpověděla, že v nejčastějších případech vyjíždí na vodu k přáteli. 28 lidí účastnících se šetření volí pro plavbu rodinu. Těch, kteří vyráží na vodu s kolegy či spolužáky, odpovědělo 6. 3 respondenti dokonce uvedli, že nejčastěji vyjíždí na řeku s klienty.

Obrázek 7

Skupina, se kterou jedí na vodu

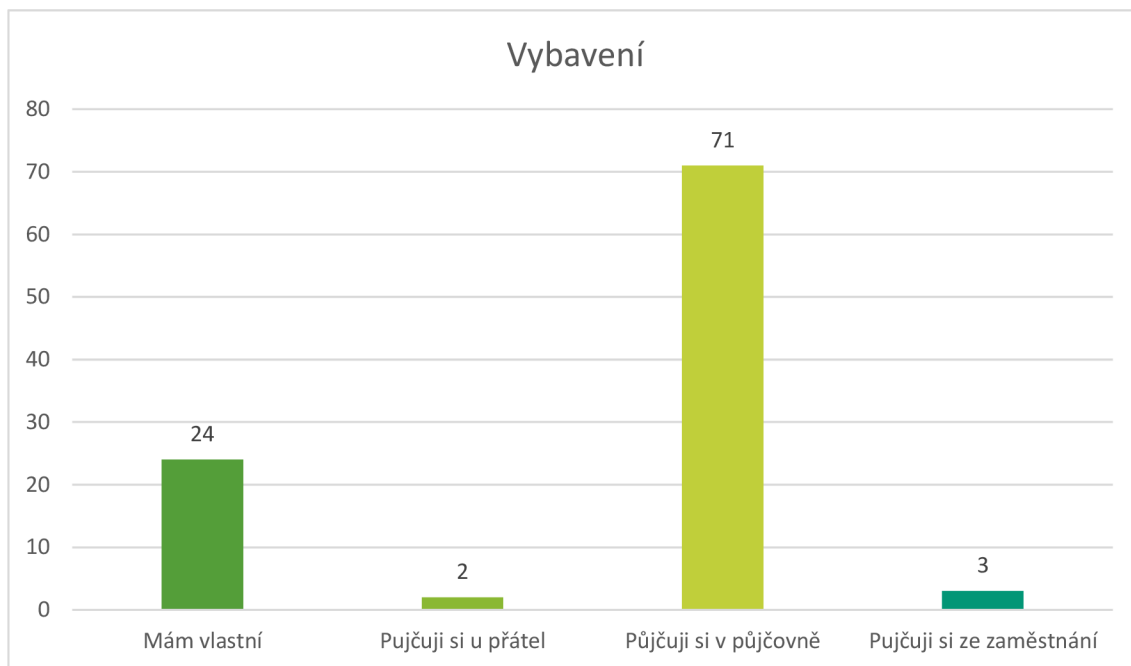

Otázka č. 6: Jakým způsobem řešíte vybavení?

U této odpovědi můžeme jasně vidět, že převážná většina respondentů využívá služeb půjčoven. 71 dotazovaných si zde vybavení půjčuje. 24 respondentů disponuje vlastním vybavením. U přátel si vybavení půjčují 2 z dotazovaných a ze zaměstnání 3 lidé zapojení do tohoto šetření.

Obrázek 8

Vybavení

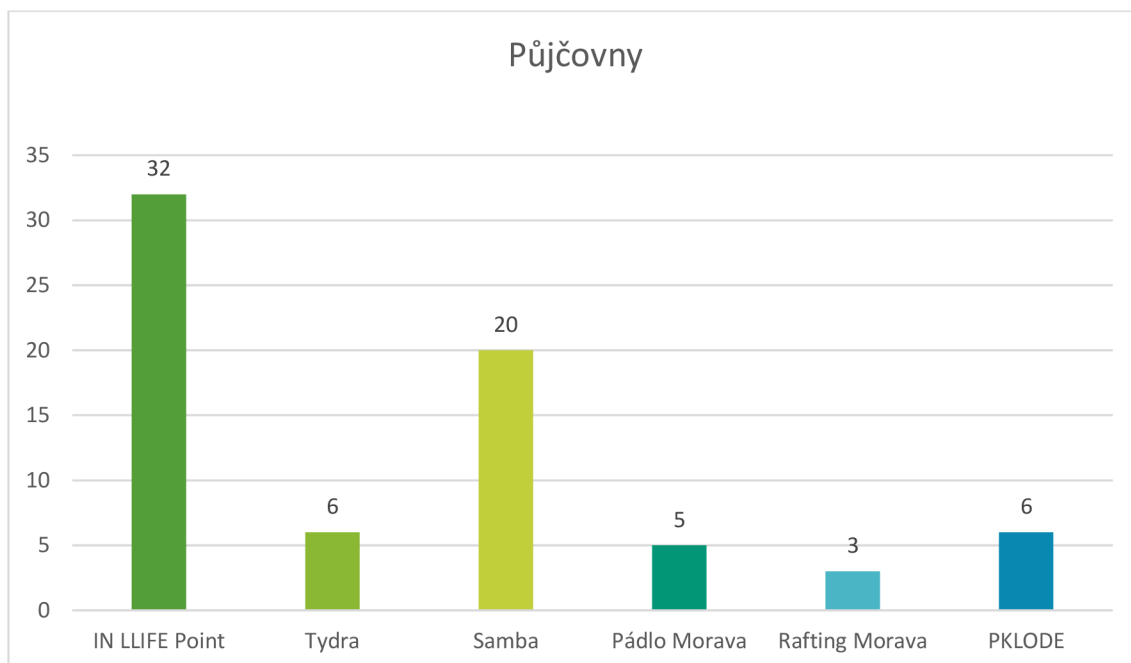

Otázka č. 7: Ve které z uvedených půjčoven si vybavení půjčujete?

Na tuto otázku odpovídalo 71 respondentů, přičemž každý z nich mohl vybrat libovolný počet odpovědí. Nejvíce navštěvovaná je půjčovna IN LIFE v Litovli. Tuto půjčovnu si zvolilo 32 dotazovaných. Druhou nejnavštěvovanější půjčovnu Sambu v odpovědích zaškrtnulo 20 lidí. Půjčovny Tydru a PKLODE navštívilo 6 vodáků. Zde si vybavení půjčilo také 6 respondentů. 5 dotazovaných vybralo za účelem půjčení vybavení půjčovnu Pádlo Morava. Nejméně vodáků, konkrétně 3 si pro tyto účely vybralo půjčovnu Rafting Morava.

Obrázek 9

Půjčovny

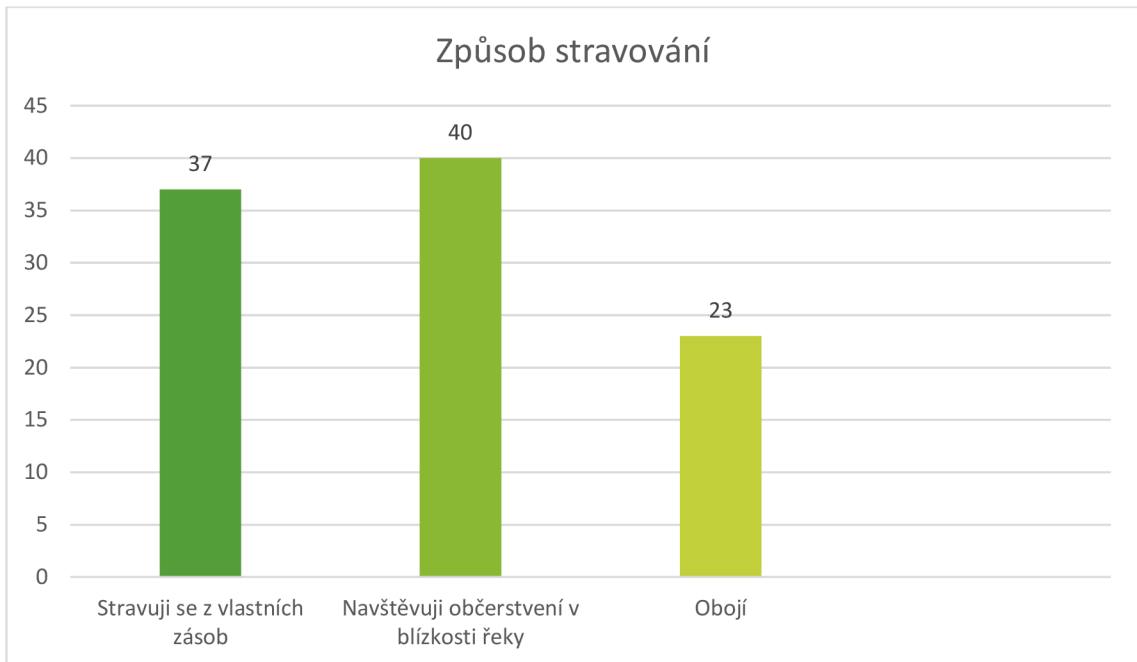

Otázka č. 8: Jak se stravujete během plavby?

Způsoby, jakými se lidé během plavby stravují, jsou poměrně vyrovnané. 37 respondentů se stravuje převážně ze svých zásob. Vedle toho stravování v zařízeních určených také pro vodáky preferuje 40 lidí zapojených do šetření. Kombinaci obojího v tomto případě volí 23 respondentů.

Obrázek 10

Způsob stravování

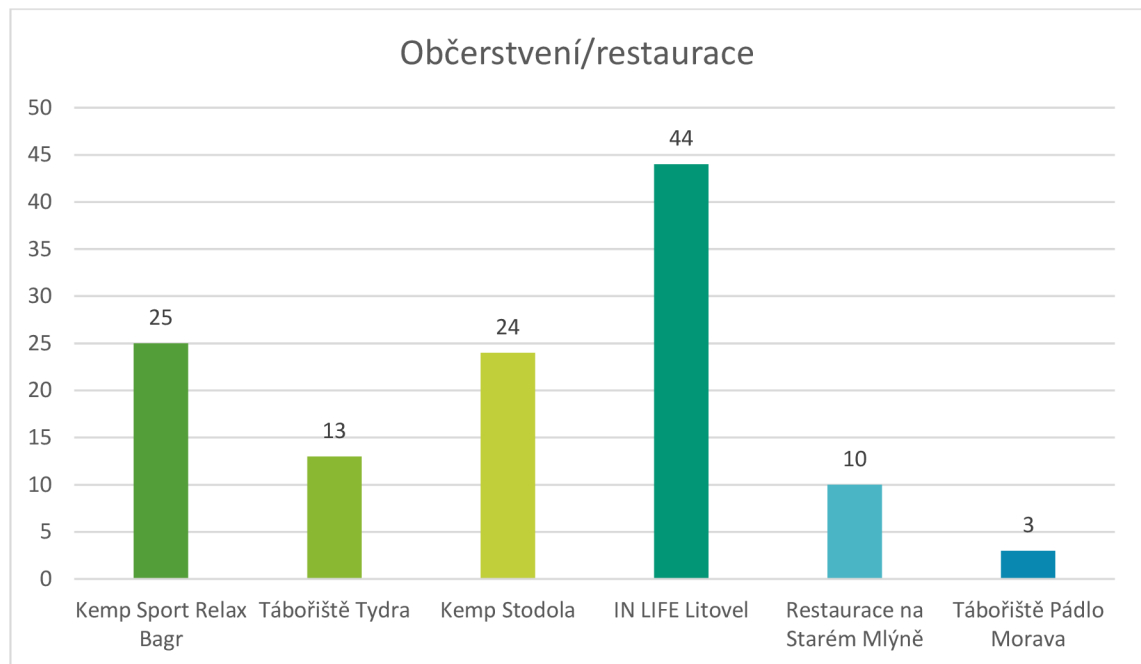

Otázka č. 9. Která z uvedených zařízení navštěvujete za účelem občerstvení?

V tomto případě je opět nejnavštěvovanějším zařízením kemp IN LIFE v Litovli, který za účelem občerstvení navštívilo 44 lidí účastnících se tohoto šetření. Mohelnický Kemp Sport Relax Bagr označilo 25 respondentů a kemp Stodola v Nových Mlýnech 24 respondentů. Mezi méně navštěvované zařízení patří tábořiště Tydra v Moravičanech, s 13 odpověďmi. Dalších 10 dotazovaných navštívilo Restauraci na Starém Mlýně a 3 zúčastnění zvolili tábořiště Pádlo Morava.

Obrázek 11

Občerstvení/restaurace

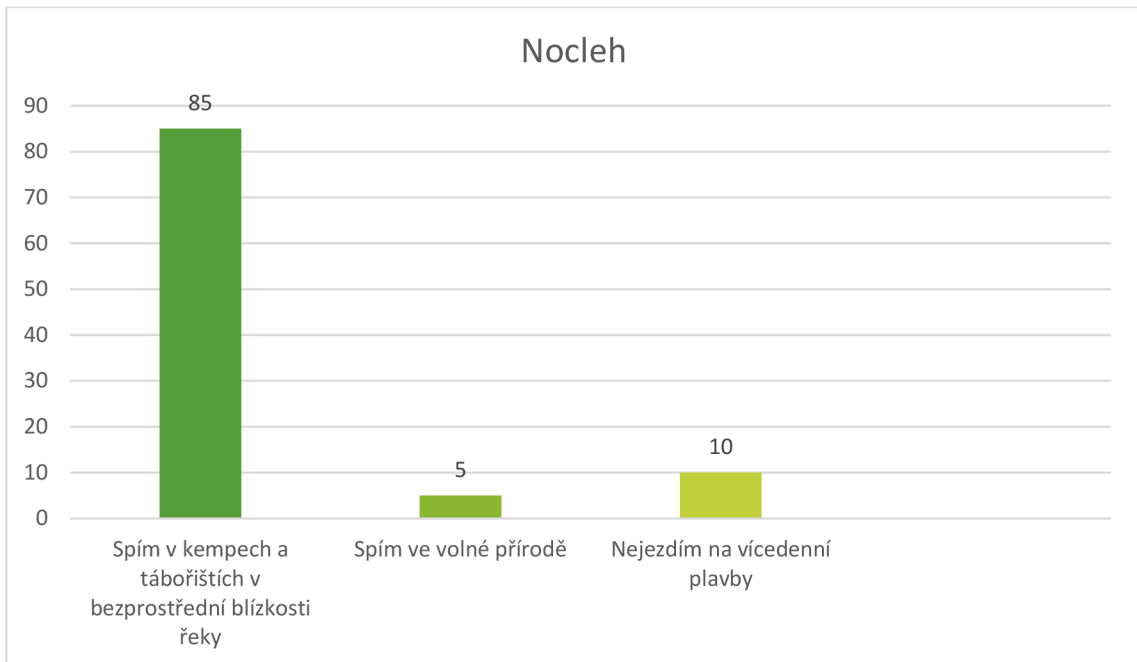

Otázka č. 10: Jakým způsobem řešíte nocleh během vícedenní plavby.

Táboření mimo vyhrazené kempy a tábořiště je na území CHKO z důvodu ochrany přírody zakázáno. 85 dotazovaných odpovědělo, že využívá služeb tábořišť a kempů v blízkosti řeky Moravy. 5 účastníků šetření, i přes zákaz, táboří ve volné přírodě. Zbýlých 10 dotazovaných nejedí na vícedenní plavby.

Obrázek 12

Nocleh

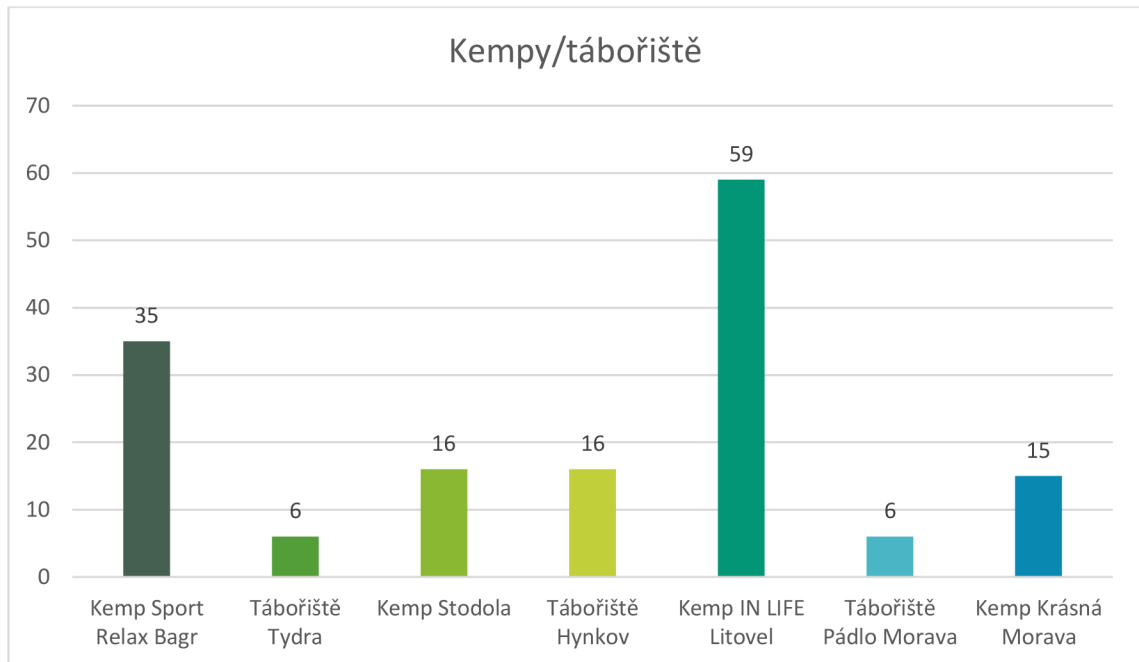

Otázka č. 11: Která z uvedených zařízení navštívujete za účelem ubytování?

Jak můžeme vidět na přiloženém obrázku, 59 dotazovaných, kteří využívají ubytovacích služeb, si pro tyto účely zvolilo kemp IN LIFE Litovel. 35 účastníků šetření využilo služeb kempu Sport Relax Bagr. 16 respondentů přenocovalo v Kempu Stodola a v tábořišti Hynkov. Shodný počet odpovědí můžeme vidět i u tábořišť Tydra a Pádlo Morava. V obou případech tuto možnost zvolilo 6 lidí. Kemp Krásná Morava navštívilo 15 respondentů.

Obrázek 13

Kempy/tábořiště

6.2.2 Chování vodáků v CHKO

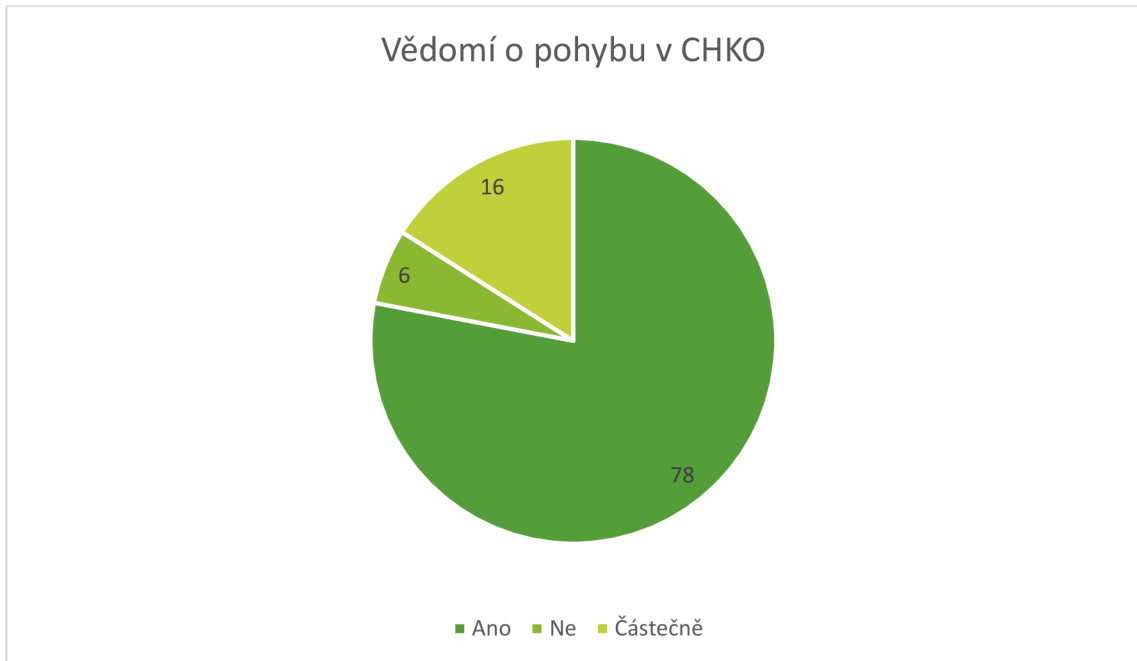
Cílem této série otázek bylo zjistit, zda jsou respondenti obeznámeni s pravidly chování v CHKO a zda tyto pravidla dodržují.

Otázka č. 12: Jste si vědomi, že se pohybujete na území s daným stupněm ochrany přírody?

CHKO je dle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů s hojným zastoupením dřevin, případně s dochovanými památkami historického osídlení. 78 Respondentů si touto skutečností bylo vědomo. Dalších 6 dotazovaných mělo alespoň částečné povědomí o tom, že se na tomto území pohybuje. Zbýlých 6 respondentů nemělo tušení, že se v chráněné krajinné oblasti nachází.

Obrázek 14

Míra povědomí o pochybu v CHKO

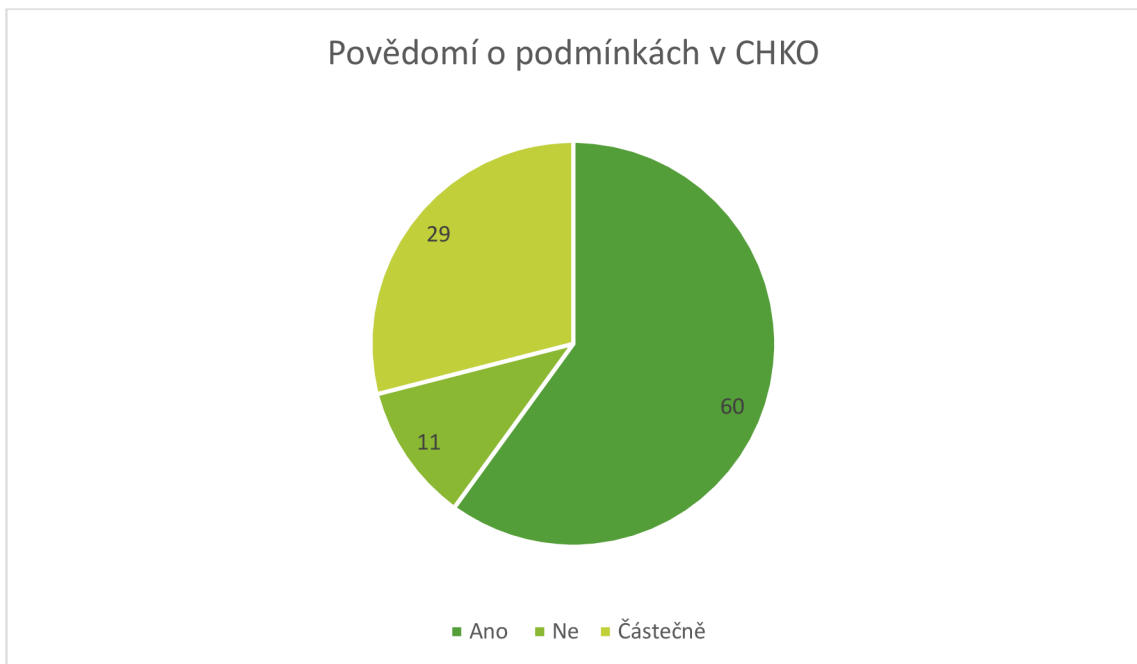

Otázka č. 13: Máte povědomí o tom, co je v chráněné krajinné oblasti povoleno a co naopak ne?

Pobyt ve volné přírodě může působit až ozdravně, ovšem člověk by měl do přírody vstupovat s respektem. Na území CHKO je pobyt navíc řídit několika podmínkami cílených na ochranu přírody. Ochranné podmínky jsou více rozepsány v podkapitole 2.4.3.

Obrázek 15

Povědomí o podmínkách v CHKO

Otázka č. 14: Obezámili Vás provozovatelé půjčoven o tom, že se nacházíte v chráněné krajinné oblasti, a o podmínkách, které s pobytem na tomto území souvisí?

Na tuto otázku odpovídalo pouze 8 dotazovaných, z čehož 3 uvádí, že jim byla podána informace o pohybu v CHKO ze stran půjčoven. 1 respondent byl částečně informován a zbylí 4 nebyli půjčovnou informováni vůbec.

Obrázek 16

Informovanost ze strany půjčoven

Otázka č.15: Rozkládáte oheň mimo vyhrazená tábořiště?

Rozkládání ohně mimo vyhrazená tábořiště je na území CHKO zakázáno. 7 lidí zapojených do toho výzkumu uvedlo, že i přes zákaz oheň mimo vyhrazená tábořiště rozkládá. Zbýlých 93 respondentů dodržuje pravidla chování v CHKO, tedy oheň nerozkládá.

Obrázek 17

Rozkládání ohně mimo vyhrazená tábořiště

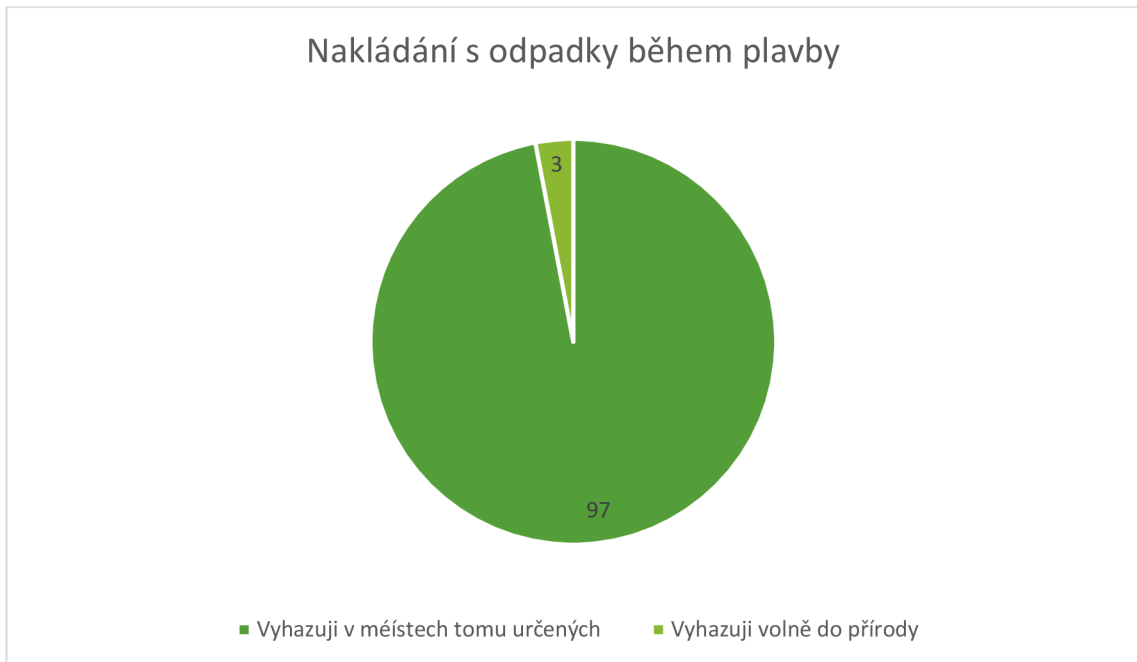

Otázka č. 12: Jak nakládáte s odpadky během plavby?

Odpadky jsou velkým problémem. Kromě estetického znečištění krajiny může při jejich rozkladu docházet ke znečištění povrchových i podzemních vod. Mimo jiné mohou být nebezpečné pro lidi i zvířata. Na tuto otázku odpovědělo pouze 7 respondentů z celkového počtu 100 lidí, že odpadky vyhazují volně do přírody. Zbylých 97 zúčastněných zodpovědně vyhazuje odpadky v místech tomu určených.

Obrázek 14

Nakládání s odpadky

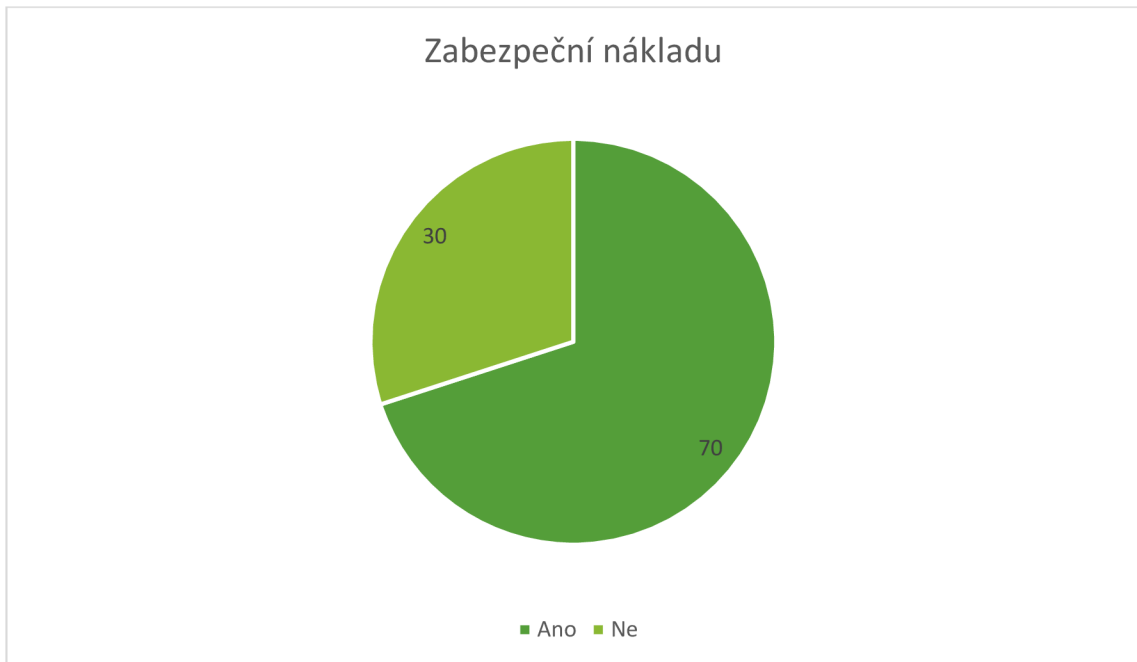

Otázka č. 13: Vozíte v lodi předměty volně uložené, které by v případě převrácení lodi mohly uplavat?

Volně uložené předměty nejsou problém do chvíle, než se loď převrátí, Pokud se tak stane, mohou se předměty, které nebyly k lodi pevně přichyceny, utopit nebo uplavat bez šance nalezení. Tyto předměty pak nadále mohou být zdrojem znečištění koryta a životního prostředí.

Obrázek 15

Zabezpečení nákladu před případným uplavením či utopením

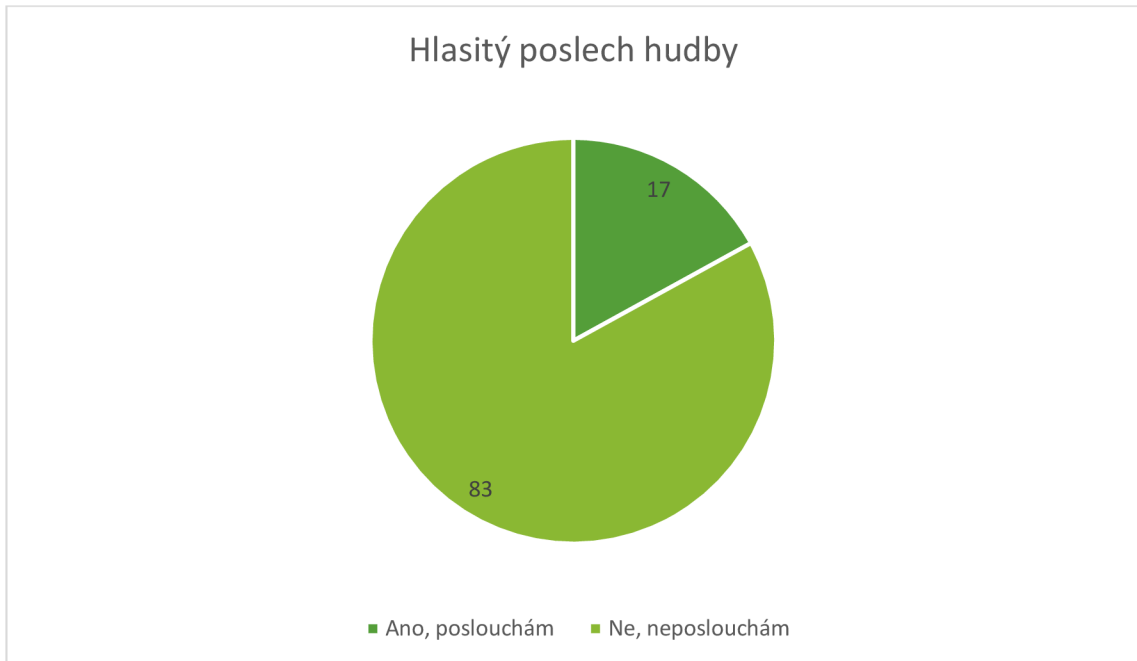

Otázka č. 14: Posloucháte během plavby hudbu z reproduktorů?

Hlasitý poslech hudby vytváří hlukové znečištění a může mít za následek ohrožení vzácných živočichů, kteří se na území vyskytují.

Obrázek 16

Hlasitý poslech hudby

Otázka č. 15: Požíváte během plavby alkohol?

Požívání alkoholu během plavby může přinášet nebezpečí pro vodáky, stejně tak může být rizikem znečištění životního prostředí vzniklým odpadem. Na otázku, zda pijí alkohol během plavby odpovědělo 45 dotazovaných, že pije, kdežto zbylých 55 respondentů odpovědělo záporně. Požívání alkoholu během plavby je mimo jiné na Českých řekách zakázáno.

Obrázek 17

Požívání alkoholu

6.2.3 Názor vodáků na řeku Moravu

Tato série otázek měla za cíl zjistit, jak vodáci vnímají řeku Moravu. Jestli jsou spokojeni s údržbou koryta, zda považují řeku za bezpečnou a jestli by uvítali nějaké změny.

Otázka č. 16: Jak vnímáte přírodní překážky na řece?

Řeka Morava je známá hustými lužními lesy, Občas se v korytě řeky objeví překážky v podobě naplavenin a spadlých stromů. Prostupnost tímto vodním terénem může být pro vodáky někdy náročná, jindy se zase postará o adrenalinový zážitek splouvajících vodáků.

Obrázek 18

Přírodní překážky na řece

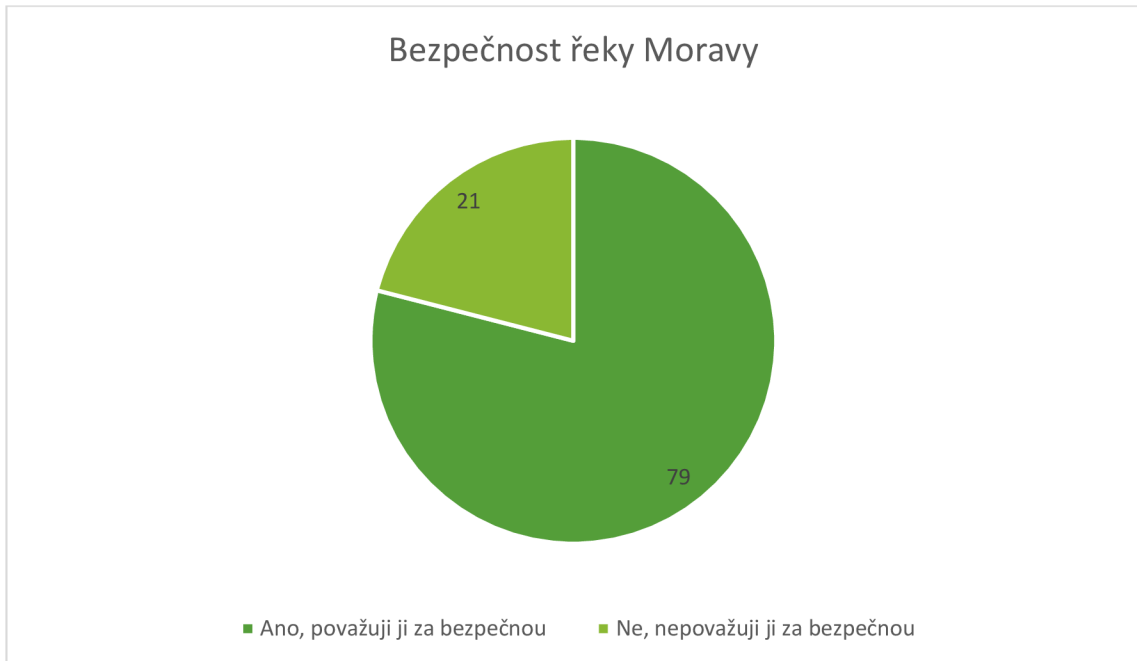

Otázka č. 17: Považujete řeku Moravu za bezpečnou?

79 zúčastněných, považuje řeku Moravu za bezpečnou. Určitá bezpečností rizika vnímá 21 dotazovaných.

Obrázek 19

Bezpečnost řeky Moravy

Otázka č. 18: Co by podle Vás mohlo zvýšit její bezpečnost?

Na tuto otázku odpovídalo 21 respondentů. Podle nich by řece Moravě přidalo na bezpečnosti zejména lepší značení jezů, častější údržba koryta, především odklizení spadlých stromů, a celková zodpovědnost vodácké komunity.

Otázka č. 19: Zaujalo Vás něco na jiných řekách v ČR a uvítali byste to také na řece Moravě?

Respondenti se ve spoustě případech shodli na tom, že by uvítali lepší údržbu koryta, jak od popadaných stromů a nahromaděných větví, tak od odpadků. Dalším problémem jsou podle nich nástupní a výstupní místa. Ty jsou podle nich často příkrá, nebezpečná a bahnitá. Také by uvítali lepší značení jezů. Tam, kde je potřeba lodě přenášet by ocenili zajištění lepší průchodnosti pro přenesení. V neposlední řadě by ocenili více míst, kam je možné vyhodit odpadky.

7 DISKUZE

Rozhovor byl pro mě cenným zdrojem informací, jelikož všichni ze zúčastněných dennodenně přichází do kontaktu s danou komunitou a mají tak aktuální přehled o aktuálním dění na řece Moravě.

Dotazník mi poskytl odpovědi na výzkumné otázky. Z odpovědí vyplývá, že vodní turistika není záležitostí pouze mladých lidí, jelikož respondenti byli různého věkového složení. I při samotném pozorování v blízkosti řeky jsem měla možnost vidět vodáky všech věkových kategorií, od malých dětí až po seniory.

Půjčovny, které na řece fungují, nabízejí svým klientům možnost bezplatné přepravy vodáckého vybavení mezi jednotlivými úseky. Vodákům tak odpadá starost s transportem a mohou si užívat ničím nerušenou plavbu. Neměli bychom však zapomínat na pravý smysl vodní turistiky, který je se podle Svobody v poslední době vytrácí, protože lidé dle jeho slov již nemusí vynaložit žádné úsilí (Svoboda, irozhlas.cz 2018).

Mimo to některé kempy a tábořiště nabízejí svým klientům kromě kvalitního zázemí v podobě sprch, možnosti občerstvení či přípojek k elektrické síti, aktivity mimo vodní turistiku, ať už se jedná o dětská hřiště nebo o beachvolejbalové hřiště.

Našli se také respondenti, kteří svým chováním porušují pravidla v chráněné krajinné oblasti. Někteří z nich rozkládají oheň mimo vyhrazená tábořiště, jiní táboří ve volné přírodě a jiní zase bezohledně vyhazují odpadky do přírody. Těchto jedinců se však v dotazníkovém šetření vyskytla pouze malá část. Byla jsem mile překvapena, že se mezi dotazovanými vodáky našlo tolik uvědomělých jedinců, kteří se ve většině případů chovají uvědoměle a jejich pobyt na tomto území je v souladu s přírodou.

I přestože se řeka Morava v posledních letech stává více oblíbenou, stále zůstává mezi vodáky spíše opomíjenou, například v porovnání s řekami Vltavou a Beroučkou, kde se vyskytuje nesrovnatelně více vodáků. Větší příliv vodáků s sebou ovšem nese vyšší riziko zátěže území, které může mít negativní dopad na přírodu. To může mít za následek rušení vodního ptactva, kvůli kterému platí jistá omezení vodní turistiky, ale i jiných živočichů, kteří se zde vyskytují.

Dalším rizikovým faktorem je bezpochyby požívání alkoholu během plavby. Nejenže v takovém případě hrozí bezpečnostní rizika pro vodáky, ale může docházet i k většímu znečištění životního prostředí vzniklým odpadem. Zde můžeme poukázat na slova pana Miloslava Svobody z Českého svazu kanoistů, který tento problém vnímá zejména v blízkosti hlavních českých toků (Svoboda, irozhlas.cz 2018).

7.1 Kapitola k první výzkumné otázce

Z první výzkumné otázky můžeme vyčíst, že služby, které jsou vodákům během plavby nabízeny, jsou hojně využívány. Ať už se jedná o vypůjčení vodáckého vybavení či možnost ubytování v kempech a tábořištích. Nejnavštěvovanějším kempem je IN LIFE Litovel. Ten se svou činností snaží dostát udržitelného cestovního ruchu.

7.2 Kapitola k druhé výzkumné otázce

Ze série otázek k druhé výzkumné otázce bylo zjištěno, že vodáci splouvající řeku Moravu na území CHKO Litovelské Pomoraví mají většinou povědomí o pohybu na tomto území. Až na výjimky, které tvoří vzhledem k množství respondentů jen malou část dotazovaných, se vodáci při sjíždění řeky chovají uvědoměle a jejich počínání je tak v souladu s přírodou.

7.3 Kapitola ke třetí výzkumné otázce

V rámci třetí výzkumné otázky bylo zjištěno, že Morava je vodáky vnímána jako řeka s unikátní okolní přírodou. Na své si zde přijdou zkušení vodáci, ale i ti méně zkušení. Uvítali by zejména lepší výstupní a nástupní místa, lepší značení jezů a častější údržbu koryta

8 ZÁVĚRY

Bakalářská práce se zabývala analýzou současné situace vodáckých aktivit na území CHKO Litovelské Pomoraví s ohledem na ekologické a environmentální aspekty. Dílčími cíli bylo na základě teoretických poznatků charakterizovat CHKO Litovelské Pomoraví a pomocí dotazníkového šetření zjistit, jaké je chování vodáku v CHKO a zda není v rozporu s ochranou životního prostředí. Dále bylo zjišťováno, zda mají vodáci povědomí o pravidlech chování na území CHKO Litovelské Pomoraví a jestli a tyto pravidla dodržují. V poslední výzkumné otázce v rámci dílčích cílů bylo zjišťováno, jaký mají vodáci názor na řeku Moravu. Závěrečná práce vznikla na základě kontaktování Správy CHKO.

V rámci šetření bylo zjištěno, že při provozování vodáckých aktivit v CHKO Litovelské Pomoraví nedochází k zásadnímu porušování ochranných podmínek chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví. Jistá rizika by však mohla představovat konzumace alkoholu během plavby. To může přinášet nebezpečí jak pro vodáky, tak může být rizikem znečištění životního prostředí vzniklým odpadem.

V rámci dílčích cílů Dále bylo zjištěno, že služby zaměřené na vodáky jsou jimi hojně využívány. Mezi nejvíce navštěvovaná zařízení patří kemp s půjčovnou IN LIFE v Litovli. Dále bylo zjištěno, že převážná část vodáků si je vědoma pravidel chování na území CHKO Litovelské Pomoraví a jejich počínání je tak v souladu s přírodou. Morava je vodáky vnímána jako řeka s unikátní okolní přírodou. Na své si zde přijdou zkušení vodáci, ale i ti méně zkušení. Uvítali by zejména lepší výstupní a nástupní místa, lepší značení jezů a častější údržbu koryta.

9 SOUHRN

V teoretické části jsem se nejprve zabývala definicí teoretických poznatků. Definovala jsem pojmy volný čas, rekreace a vodní turistika. Zde jsem charakterizovala vodní turistiku, popsala historii vodní turistiky ve světě a v České republice. Popsala jsem také, jak vnímá dnešní podoby vodáctví Miloslav Svoboda z Českého svazu kanoistů. Dále jsem se zabývala klasifikací vodních terénů, vodáckým vybavení a popsala legislativní podmínky pro získání průvodcovské živnosti. V další kapitole jsem se zabývala zákonem o ochraně přírody a krajiny, č. 114/1992 Sb., a s ním spojenými pojmy, jako ochrana přírody a krajiny a chráněná krajinná oblast. Následně jsem charakterizovala chráněnou krajinnou oblast Litovelské Pomoraví. Nakonec jsem definovala pojmy ekologie, environmentální aspekty a udržitelný rozvoj cestovního ruchu.

V praktické části práce jsem se zabývala analýzou, která byla provedena formou rozhovoru a online dotazníkového šetření. Rozhovor jsem vedla s majiteli a provozovateli kempů a tábořišť, půjčoven lodí a stravovacích zařízení. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na vodáky sjíždějící řeku Moravu v úseku, kde protéká územím CHKO Litovelské Pomoraví. Výzkumné otázky byly zaměřeny na využívání služeb zaměřených na vodáky v CHKO Litovelské Pomoraví, chování vodáků na tomto území a v poslední výzkumné otázce byl zjišťován jejich názor na řeku Moravu.

10 SUMMARY

In the theoretical part, I first dealt with the definition of theoretical knowledge. I defined the terms free time, recreation and water tourism. Here I characterized water tourism, covered the history of water tourism in the world and in the Czech Republic. I also described how Miloslav Svoboda from the Czech Association of Canoeists perceives today's forms of paddling. I also dealt with the classification of water terrains, boating equipment and described the legislative conditions for obtaining the guiding profession. In the next chapter, I dealt with the law on nature and landscape protection no. 114/1992 Sb. and related concepts, such as nature and landscape protection and protected landscape area. Subsequently, I characterized the protected landscape area of Litovelské Pomoraví. Finally, I defined the concepts of ecology, environmental aspects and sustainable development of tourism.

In the practical part of the work, I dealt with the analysis, which was carried out in the form of an interview and an online questionnaire survey. I interviewed the owners and operators of campsites, boat rentals and catering facilities. The questionnaire survey was focused on paddlers going down the Morava River in the section where it flows through the territory of the Litovelské Pomoraví Protected Area. The research questions were focused on the use of services aimed at boaters in the Litovelské Pomoraví PLA, the behavior of boaters in this area, and in the last research question, their opinion on the Moravia River was ascertained.

11 REFERENČNÍ SEZNAM

- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. (2023). Retrieved June 29, 2023, dostupné z: <https://www.nature.cz/>
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. (2023). *CHKO Litovelské Pomoraví*. Retrieved June 29, 2023, dostupné z: <https://litovelskepomoravi.nature.cz/>
- Bílý, M., Kračmar, B., & Novotný, P. (2001). *Kanoistika: technika jízdy, rafting, extrémní terény*. (ilustroval Bronislav KRAČMAR). Grada.
- Česká republika. (2012). *Zákon o ochraně přírody a krajiny*. <https://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/%24%24OpenDominoDocument.xsp?documentId=58170589E7DC0591C125654B004E91C1&action=openDocument>
- CzechTourism. (2023). *Udržitelný cestovní ruch*. CzechTourism: Eden. Retrieved June 29, 2023, dostupné z: <https://www.eden-czechtourism.cz/udrzitelny-cestovni-ruch/>
- ČSK. (2013). *100 let kanoistiky v českých zemích*. Olympia.
- Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Univerzita Palackého.
- Hodaň, B., & Dohnal, T. (2008). *Rekreologie* (2., upr. a rozš. vyd). Univerzita Palackého.
- Jóžinova vodácká stránka. *Morava – kilometráž*. Retrieved June 29, 2023, dostupné z: http://www.kilometraze.cz/kilometraz/morava_uvod.htm
- Korvas, P. (2007). *Aktivní formy cestovního ruchu*. Masarykova univerzita.
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2021). *Strategie rozvoje cestovního ruchu ČR 2021-2030*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Retrieved June 29, 2023, dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/cestovni-ruch/archiv/koncepce-strategie/strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu-cr-2021-2030>
- Ministerstvo životního prostředí ČR. (2023). *Příroda a krajina*. Ministerstvo životního prostředí ČR. Retrieved June 29, 2023, dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/priroda_krajina
- Novotná, D. a kol. (2001) *Úvod do pojmosloví v ekologii krajiny*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s vydavatelstvím Enigma.
- Perlínová, D. (1997-2023). *České řeky jsou přeplněné, ale pravá vodní turistika vymírá, myslí si Svoboda z Českého svazu kanoistů*. IRozhlas. [cit. 2023-06-29], dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/kanoistika-voda-vodaci_1807101235_per
- Povoda.cz. (2023). *Historie vodáctví v Čechách*. Retrieved June 29, 2023, dostupné z: <https://www.povoda.cz/historie-vodactvi-v-cechach>
- Ptáček, P. (2015). *Bezpečně na tekoucí vodě* (Vydání druhé). Petr Ptáček.
- Předpovědi průtoků pro soutokovou oblast Moravy a Dyje. *old.chmi.cz [online]*. [cit. 2023-06-29]. [Dostupné v archivu pořízeném dne 2011-09-10](#)

- Raft.cz. (2023). *Řeka Morava*. Raft.cz. Retrieved June 29, 2023, dostupné z: https://www.raft.cz/morava/morava_r.aspx?ID_reky=37
- Remtová, K. (2009). *Výkladový slovník základních pojmů z oblasti udržitelného rozvoje*. Ministerstvo životního prostředí ČR
- Servus, M. 25 let existence CHKO Litovelské Pomoraví. *Ochrana přírody*, 2015(5). <https://www.casopis.ochranaprirody.cz/z-nasi-prirody/25-let-existence-chko-litovelske-pomoravi/>
- Štemprok, K. (1983). *Vodní turistika* (2. vyd). Olympia.
- Vodácká navigace. *Morava*. Retrieved June 29, 2023, dostupné z: <https://www.vodackanavigace.cz/morava?uo=6040&ud=6184>

12 PŘÍLOHY

Dotazník

Sekce 2 z 14

Sekce bez názvu ✕ ⋮

Popis (nepovinný)

Pohlaví *

Žena

Muž

Jiná...

Věk *

Méně jak 18

18 - 26 let

27 - 35 let

36 - 45 let

46 - 60 let

61 a více let

Za jakým účelem nejčastěji jezdíte na vodu? *

- Zábava
- Sport
- Příroda (poznávání, odpočinek)
- Jiná...

Na kolik dní nejčastěji jezdíte? *

- 1
- 2 - 3
- 4 a více

S kým nejčastěji jezdíte? *

- Rodina
- Přátelé
- Kolegové či spolužáci v rámci firemní/školní akce
- Jiná...

Sekce 3 z 14

Vybavení

Popis (nepovinný)

Jakým způsobem řešíte vybavení? *

- Mám vlastní
- Půjčuji si v půjčovně
- Půjčuji si u přátel
- Jiná...

Sekce 4 z 14

Půjčovny

Popis (nepovinný)

Ve které z uvedených půjčoven si vybavení půjčujete? *

- IN LIFE Morava
- TYDRA - vodácká půjčovna, půjčovna lodí, cestovní agentura
- Půjčovna lodí Samba
- Pádlo Morava
- Rafting Morava
- PKLODE
- Jiná...

Sekce 5 z 14

Stravování

Popis (nepovinný)

Jak se během plavby stravujete? *

- Stravuji se z vlastních zásob
- Navštěvuji občerstvení v blízkosti řeky
- Jiná...

Sekce 6 z 14

Občerstvení / restaurace

Popis (nepovinný)

Která z uvedených zařízení navštěvujete za účelem občerstvení? *

- Kemp Sport Relax Bagr
- Tábořiště Tydra
- Kemp Stodola
- Hospůdka na Kodlově
- Kemp Litovel
- Restaurace na Starém Mlýně
- Tábořiště Pádlo
- Jiná...

Sekce 7 z 14

Ubytování

Popis (nepovinný)

Jakým způsobem řešíte nocleh během vícedenní plavby? *

- Spím v kempech a tábořištích v bezprostřední blízkosti řeky
- Spím mimo vyhrazená tábořiště a kempy, ve volné přírodě
- Nejezdím na vícedenní plavby

Sekce 8 z 14

Kempy a tábořiště

Popis (nepovinný)

Která z níže uvedených zařízení navštívíte za účelem ubytování? *

- Kemp Sport Relax Bagr
- Tábořiště Tydra
- Kemp Stodola Nové Mlýny
- Vodácké tábořiště Hynkov
- Kemp Litovel
- Tábořiště Pádlo Morava
- Kemp Krásná Morava
- Jiná...

Sekce 9 z 14

Pobyt v chráněné krajinné oblasti

Popis (nepovinný)

Jste si vědomi, že se pohybujete na území s daným stupněm ochrany přírody?

Výběr z možností

- Ano
- Ne
- Částečně
- Přidat možnost nebo [přidat „Jiné“](#)

Povinné

Máte povědomí o tom, co je v chráněné krajinné oblasti povoleno a co naopak ne? *

- Ano
- Ne
- Částečně

Sekce 10 z 14

Informovanost ze strany půjčoven

Popis (nepovinný)

Obeznamenali Vás provozovatelé půjčoven o tom, že se nacházíte v chráněné krajinné oblasti, a o * podmínkách, které s pobytem na tomto území souvisí?

- Ano
- Ne
- Částečně

Sekce 11 z 14

Chování vodáků v CHKO Litovelské Pomoraví

Popis (nepovinný)

Rozkládáte oheň mimo vyhrazená tábořiště? *

- Ano
- Ne

Jak nakládáte s odpady během plavby? *

- Vyhazuji volně do přírody
- Vyhazuji v místech tomu určených

Vozíte v lodi předměty volně uložené, které by v případě převrácení lodi mohly uplavat? *

Ano

Ne

Posloucháte během plavby hudbu z reproduktorů? *

Ano

Ne

Požíváte během plavby alkohol? *

Ano

Ne

Sekce 12 z 14

Charakter řeky Moravy

Popis (nepovinný)

Jak vnímáte přírodní překážky na řece? *

Vnímám to jako přirozenou součást řeky

Ocenil/a bych častější údržbu koryta

Považujete řeku bezpečnou? *

Ano

Ne

Sekce 13 z 14

Bezpečnost řeky Moravy

Popis (nepovinný)

Co by podle Vás mohlo zvýšit její bezpečnost? *

Text dlouhé odpovědi

Sekce 9 z 14

Pobyt v chráněné krajinné oblasti

Popis (nepovinný)

Jste si vědomi, že se pohybujete na území s daným stupněm ochrany přírody?

Výběr z možností

Ano

Ne

Částečně

Přidat možnost nebo [přidat „Jiné“](#)

Povinné

Sekce 14 z 14

Názory respondentů

Popis (nepovinný)

Zaujalo Vás něco na jiných řekách v ČR a uvítali byste to také na řece Moravě? *

Text dlouhé odpovědi